

kompilis Hosemo

Konciza
Gramatiko
de
Esperanto

世界语简明语法表解

艾文 编

§ 1. 词的概述

分类	定义	例词
词	词是语言中最小的自由运用的语言单位。词由一个或若干个词素构成。参见 § 35. 构词法概述	jes, amas, malamiko, bonege, hura, bum, vi, mi, Esperanto, asocio, lernas, diligenta, dek, nur
词素	词素是构成词的最小单位。词素不能单独自由使用，只有成为词之后才能独立使用。词素包括词根、词缀、和词尾。有少量词没有词尾，我们称为原根词。这类词可以单独使用，也可加词尾派生出新词。有词尾的词可称为完型词。	dev- libre- sun-, babil-, ret-, jun- far-, sur, -et-, al, -ig- -in-, amik-, super, supre, ne, ke, sed, ankaŭ, intenc-, paper- maj- est- bo-, mis- komput-, kiu, ties, -o, -as, -is, -os, -us, -u, -i, mal-, ajn, ol, kiel, kies, mil, ĉu
词根	词根的意义是词的最根本含义，是词义的核心部分，因而是任何一个词不可缺少的部分。	modern-, salut-, varm- akv-, kaf-, rapid-, mi, kial, pri, por, jen, poet-, diskut-, funkci-, ve
词缀	词缀是连接在词根之前或之后的部分，它给词根增加了某种附加的意义，或有规律地改变词根的意义。词缀有前缀和后缀两种。前缀接于词根前，后缀接于词根后。	前缀: mal-, bo-, ge-, fi-, mis-, eks-, ek-, dis-, re- 后缀: -ej-, -ar-, -ist-, ant-, -ul-, -ig-, -in-, -ec-, -um-, -ebl-, -ind-, -uj-, -em-, -ad-, --int-, -it, -il-, -at-, -end-
词尾	词尾是接在词根或后缀后面，构成词的语法形态，使词素成为词的形态和具有词性的语法属性。可以通过变换词尾来改变词的语法属性。	名词词尾 -o ，复数词尾 -j ，宾格词尾 -n ，形容词词尾 -a ，副词词尾 -e ，动词词尾: 不定式 -i ，现在时 -as ，过去时 -is ，将来时 -os ，命令式 -u ，假定式 -us
派生词	通过变换词尾或加上词缀构成的新词，称为派生词。这类词一般都有词尾，仅少几个原根词有例外，没有词尾。	amiko---amika---malamika--amikino---malamiko, pli---malpli, supre---malsupre, fermi---fernado
复合词	由两个或两个以上的词根合成的词称为复合词，也可称为合成词。复合词的内部结构大部分为“偏正结构”。	alivorto, Esperanto-Asocio, lernolibro, dudek, amletero, bonvenu, bonvole, manĝoĉambro, jarlibro
名词	表示事物、人、地点、动物或抽象概念名称的词叫作名词。名词通常由“词根+名词词尾-o”构成。名词有数、格和性的语法属性。	muziko, sinjoro, artikolo, vorto, poemo, pomo, hejmo, momento, okulo, birdo, patro, lando, maro, plezuro, jaro, tempo, filo, ofico, mono, teo
代词	代词是概括地指称人或事物、特征、数量的词类，可以用于代替名词、形容词、数词、词组或句子内容。	mi, vi, li, ni, ŝi, ĝi, ili, si, tiu, tia, tiom, tio, kiu, kio, ĉiu, ĉio, nenio, neniue, kies, mia, via, sia, ĝia
数词	表示抽象的数目、事物的数量或事物的顺序的词叫作数词。数词分为基数词和序数词。	Nul, unu, du, tri, kvar, kvin, ses, sep, ok, naŭ, dek, cent, mil, miliono, miliardo, unue, unua,
形容词	形容词是表示人或事物的性质、特征、数量的词类，主要用于修饰、限定或说明名词。形容词有数和格的语法属性，并与被修饰的名词一致。形容词通常由“词根+词尾-a”构成。	bela, bona, kapabla, juna, nova, facila, diversa, modesta, libera, ordinala, longa, kara, rapida, pia, sata, varma, ruza, populara, sola, preta
副词	副词是用于描述、修饰、说明动作、状态、特征或特征的特征，主要用于修饰动词、形容词或其他副词。	ofte, ne, ankoraŭ, bone, pli, plej, supre, jam, tiel, ankaŭ, hejme, kial, tie, amike, jen, for, ja, mem, ĉi
冠词	世界语没有不定冠词，只有一个定冠词 la ，用于名词或形容词之前，限定其意义，表示特指或全类。	
动词	动词是用于表示动作或状态。充当谓语的动词称为谓语动词。谓语动词有时、态式、体等语法形态。非谓语动词为动词原形（也叫动词不定式，简称不定式）和分词两种形态。动词变化多样，是句子中最活跃的词类。谓语动词是决定句子扩展和变化的最基本因素。句子的各种成分都是围绕谓语动词展开的。	ami, lerni, kanti, diras, bonvolu, skribi, babilis, retumi, devas, povas, supozas, koni, intencas, veni, pensi, estus, partopreni, okazis, esprimas, fari, signifas, mankas, konsili, diskuti, atendi, esperi, servi, veturi, traduki, peti, aperi, dormi, babilanta, okupita, agante, sciante, dirite, vidite
前置词	前置词，也称为介词，一般是前置于名词或相当于名词的其他词类之前，构成前置格，用于表示事物之间的各种关系或事物与行为、状态、性质之间的关系。前置词不能单独使用。	en, de, sur, pro, por, pri, post, sen, kun, antaŭ, anstataŭ, sub, super, krom, apud, laŭ, ĉe, tra, al, ĝis, trans, ekster, ĉirkaŭ, da, per, po, el, je, inter, dum, kontraŭ, malgraŭ, preter
连接词	用于连接词、词组或子句的词，叫作连接词，简称连词。连词分为并列连词和从属连词两大类。从属句中有一个语法新术语，叫作“零连词”。零连词，只是一个对从句的技术性解释术语，并不是出现在句子中一个具体的词。零连词是用于从句与主句之间本身没有连词时的一种技术性解释。这类从句是含有关系词和疑问词的各种从属句。	kaj, aŭ, sed, dum, ĉar, tamen, nek, des malpli, kaj...kaj, ne...nek, nek...nek, aŭ...aŭ, ne nur...sed ankaŭ, eĉ, jen...jen, eble...eble, ne nur ne...sed eĉ, unutempe...alitempe, unuflanke...duflanke, ju pli... des pli, ke, apenaŭ, se, dum, kiel, ol, kvankam, kvankam...tamen; kvazaŭ, ĉu...ĉu, kiel se, ol se, ...
感叹词	用来表示说话人的感情和态度色彩的词叫作感叹词。	ho, ve, hej, he, ts, uhu, hura, hot, aha, stop, hm,
象声词	用来摹拟表示事物或动作所产生的声音的词叫作象声词。	glu-glu-glu, kluk, kva kva, bum, puf, kokeriko
相关词	所谓相关词，其本身不是一种单独的词类，而是一种在词形或意义上相关的词汇总，分别属于代词或副词。	kio, kiu, kiom, tio, tia, kies, neniom, nenial, ĉiu, iam ie, tie, kie, ĉies, kial, kiam, kia, nenio, ial, tial, ĉie, tiel

§ 2. 句子类型与句子成分概述

句子定义	句子是按一定的语言规则或习惯组织起来，表达一个完整思想的最小语言单位。句子开头的首字母习惯上是必须大写，句末以句号、问号或感叹号结尾。句子千变万化，其实都是以谓语动词为核心来构建和展开的。		
句子种类	按照句子语气分类	陈述句	用来叙述事实、现象、事件或说明某事物的特征，以及事物之间的各种关系的句子叫作陈述句。陈述句的句末用句号和降调结尾。
		疑问句	用来提问的句子叫作疑问句。疑问句用疑问词提问或用疑问语调表示，句末用问号结尾。
		祈使句	表示请求、希望或命令的句子叫作祈使句。祈使句的谓语动词用命令式词尾 <u>-u</u> ，句末用感叹号或句号，以降调结尾，主语为第二人称代词 vi 时，则省略不用，但其他人称的代词却是不能省略。委婉表示请求或愿望时，用假定式词尾 <u>-us</u> 。如： Ĉu mi povus ...? Ĉu vi povus...?
		感叹句	表示喜怒哀乐等强烈感情色彩的句子叫作感叹句。感叹句句末用感叹号，并以降调结尾。
	按照句子结构分类	简单句	由唯一的子句构成的句子，叫作简单句。
		复合句	由有两个或两个以上子句内部之间有某种关系的子句组成的句子叫作复合句。
		并列句	子句之间属于并列关系的复合句，通常用并列连接词来连接。
	按照复合关系分类	主从句	用子句充当另一个子句的句子成分，这种句子叫作主从句。从句用从属连词连接于主句。
		独词句	没有主语和谓语，并且也没有被省略。由词或词组组成的独立句子，称为独词句。
		无主句	谓语动词没有要求有主语的句子，称为无主句。这类句子通常多用于表达自然现象。
完全句		凡含有主语和谓语的句子都称之为完全句。	
	省略句	在一定的语言环境中，完全句被省略掉一些句子成分并保持意义不变时，即称之为省略句。	
句子成分	组成句子，并在句子中起一定作用的各个组成部分，叫作句子结构成分（也称为句子成分）。句子成分有：谓语(Predikato)、主语(Subjekto)、补语(Predikativo)、宾语(Objekto)、状语(Adjekto)、定语(Epitemo)、增补语(Suplemento)和功能语(Rolvorto)。呼语、插入语、感叹词等属于独立成分，与句子的结构成分一起组成句子。在句子中，独立成分通常需要用逗号将其与结构成分分离。句子成分可以划分为四个层次。第一层次：核心层次，第二层次：主要层次，第三层次：扩展层次（也叫次要层次），第四层次：独立层次。		
核心层次	谓 语	谓语是唯一由动词构成的句子成分。句子结构及句子内容的变化与谓语动词的语法属性和动词的词义密切相关。其他句子结构成分是直接或间接地依赖于谓语存在。因此，谓语自然成为句子的最核心部分。充当谓语的动词也叫谓语动词；谓语动词都需具有时、态和式的语法属性。谓语有单式谓语和复式谓语两种形式。复式谓语是由“助动词 esti + (主动/被动)分词形容词”构成。复式谓语只用于表示谓语动词的复杂时和被动语态。参见 § 7. 动词概述	
主要层次	主 语	在主动语态中的主语是谓语动词的行为主体，而在被动语态中的主语是复式谓语的被动分词动作所涉及的客体。主语是唯一直接依赖于谓语存在的句子成分，也是构成句子的主要成分。	
扩展层次	补 语	主语补语	补语是补充说明主语或宾语的状态的句子成分，并直接依赖于主语或宾语存在，而不是直接依赖于谓语。依赖于主语的补语叫作主语补语（简称主补），依赖于宾语的补语叫作宾语补语（简称宾补）。
		宾语补语	依赖于宾语的补语叫作宾语补语（简称宾补）。
	宾 语	直接宾语	宾语是表示行为的谓语动词、动词不定式或分词所涉及到的客体。宾语是直接依赖于动词存在。宾语分为直接宾语和间接宾语。间接宾语通常都是以前置格形式来出现。宾语是动词的扩展结果之一。
		间接宾语	间接宾语通常都是以前置格形式来出现。宾语是动词的扩展结果之一。
		状 语	状语是用于修饰说明动词(谓语动词、动词不定式或分词)的句子成分，表示动词行为发生的时间、地点、方式、原因、目的、结果、程度、条件等。状语也是直接依赖于动词存在，并直接作用于动词。
修 饰 语	定 语	定语是用于修饰限定说明名词、形容词和副词类的句子成分，定语不涉及时于谓语或动词不定式。定语由名词、形容词和副词充当。	
	增补语	增补语也是用于修饰限定说明名词、形容词和副词类的句子成分，同样也不涉及时于谓语或动词不定式。增补语由宾格名词（可用前置格代替）、前置格的名词或动词不定式充当。	
	状语、定语和增补语可以统称为修饰语(Derminanto)。修饰语和宾语都不是直接与其他句子成分发生关系，而是直接与其他句子成分里的某个词发生关系，是这个词的扩展部分，与谓语是间接关系。都属于句子的扩展层次(Komplemento)。		
辅助成分	功能语	功能语(Rolvorto)是用于连接句子里同等成分的词、词组或子句，或用于改变句子的语气（疑问句或感叹句），是句子中的一种辅助性的句子成分。	
独立层次	呼语、插入语、感叹语属于句子独立成分，与同一个句子中的谓语、主语及其他句子成分都无任何语法关系。		
同等成分	所谓同等成分，是指在句中语法功能相同，并从相同的角度与某同一成分发生相同的语法联系句子成分合称。		
依赖于句子成分产生的成分			
依赖句子成分中的词产生的句子成分			

§ 3. 句子成分及其构成元素

句子成分		构成元素	例 句
核 心 成 分	谓 语	单式动词	Mi estas kapabla plenumi la laboron. Mi povas paroli Esperanton. Lastan vesperon li ne revenis . Li lernas .
		复 式 动 词	复杂时态 Li estas laboranta en sia oficejo. Li estits finonta sian laboron. Post kelkaj monatoj oni estos konstruanta belan domegon ĉi tie. Sen via helpo mi ne estus sukcesinta .
		被 动 语 态	La libro estis legita de mi. La homo estas konata de ni. La tasko estos finita sub via helpo. La vorto ne estas dirita de mi. Tia fino ne estas atendita . La pomo estas manĝita de la knabino, kiun vi konas.
主 要 成 分	主 语	名 词	La knabo estas mia frato. La lernanto lernis Esperanton. Mia filo amas danci.
		代 词	Li lernas. Mi ludas. Ni uzu Esperanton. Tiu dancas. Kio plaĉas al vi? Mi havas multe da libroj.
		数 词	Unu kaj du estas tri. Unu plus du faras tri. Kvaroble tri estas dek du. Miliono estas grandega nombro.
		形 容 词	La blanka estas mia. Blua estas pli bona ol alia. Kia plaĉas al vi? Ĉarma certe plaĉas al vi.
		引 语	La “ tuj ” de sinjoro estas tre longa.
		副 词	Multe da gejunuloj komencis lerni Esperanton. Amase da virinoj babilis en la retbabilejo.
		不 定 式	Persiste uzi Esperanton estas nia grava tasko. Estas agrable koni vin. Voli estas povi.
		从 属 句	Estas bedaŭrinde, ke mi ankaŭ ne tute ellernis . Tio, ke s-ro Song mortis , estas vera. 参见主语从句
句 子 成 分	宾 语	名 词	Mi amas muzikon . Mi konas la viron . Neniu scias la kialon .
		代 词	Ili kisis sin mem. Helpu min . Mi vin vidis. Kion vi faras? Mi havas tion . Kiom vi hvas? Kiun vi amas?
		数 词	El kvar pomoj, unu mi manĝis, tri mi kunportis. Kiom vi havas? Kvin . Vi petas tion, kiom mi donos.
		形 容 词	Mi ne amas ruĝan , sed verdan. Mi amas tian , kia vi estas. Kian vi amas? Kial vi ne amas ruĝan ?
		引 语	Li diris: “ Mi tuj revenos .” Li demandis, kiam vi povos reveni . 参见宾语从句
		前 置 格	Mi volas lerni de Johano Esperanton. Li instruis Esperanton al junuloj . Ne ridu pri mia malsaĝo .
		不 定 式	Mi decidis lerni Esperanton. Kial vi ne intencis min viziti ? Ĉu mi povus scii vian nomon?
		副 词	Mi havas multe da libroj . Li havas tro da laboroj . Li instruis multe da esperantistoj .
	从 属 句	Mi sentis, ke mia kapo kvazaŭ rompiĝis . Mi avertas vin, ke vi ne iru tien . 参见宾语从句	
	主 语 补 语	名 词	Mi estas via lernanto . Plumo estas skribilo . Ili estas oficistoj . Petro estas pekinano . Li estas mia amiko .
		形 容 词	Ili estas junaj . Mi trovas vin saĝaj . Li estas la plej saĝa en la mondo. Eĉ savita , mi estis jam nur ombro.
		代 词	La dancinto estas mi . Mia espero estas vi . La libro estas mia . Kio estas tio?
		数 词	Kvar kaj du estas ses . Mia numero estas 66507436 (ses ses kvin nulo sep kvar tri ses).
		副 词	Praktiki en nia vivo estas grave . Lerni estas pli bone ol babili. Estas agrade koni vin.
		kiel +名词	Kiel esperantisto mi devas ofte uzi Esperanton. Lia urbo estas kiel arbaro .
		前 置 格	La kurso estas por novaj lernantoj . La libro estas de sinjoro Petro .
不 定 式		Via nuna tasko estas bone lerni vian lecionojn. Mia deziro estas iri al UK okazonta en Pollando.	
从 属 句	La demando estas, ke nun mi scias neniom . La feino ŝanĝiĝis tia, kia ŝi estis antaŭe . 参见补语从句		
扩 展 成 分	宾 语 补 语	名 词	Oni nomas lin Kato . Oni nomas lin sinjoro . Ni elektis lin prezidanto de kunveno.
		形 容 词	Mi trovis lin tia . Mi ne trovis neniun pli saĝa ol vi. Mi opinias lin ne nur juna , sed ankaŭ lerta .
		不 定 式	Mi neniam vidis lin babili kune kun fremda viro. Ja Esperanto igas mian vivon ŝanĝiĝi multe.
		kiel +名词	Mi volas elekti lin kiel prezidanton . (注意: 仅是用 kiel+名词/代词当宾语补语时是宾格。其他的补语都是主格。)
	前 置 格	Ŝtono servis al ni por seĝo . Li trovis ĝin laŭ sia gusto . Mi misprenis lin por mia konato .	
	从 属 句	Kia oni vin vidis , tia oni vin taksas. Mi mise prenis vin por tiu , kiu amas kanti . 参见补语从句	
定 语	形 容 词	Tio estas la espero de nij prapatroj. Tio estas mia libro. Juna amiko alvenis. Ĉarma knabino plaĉas ĉiam.	
	数 词	Mi nur havas cent ok Yuan-ojn. Estas 100 lernantoj en la kurso.	
	冠 词	La homo estas mia amiko. La juna virino estas lia bofratino. En la reto mi babilas kun la konata poeto.	
	名 词	Jen mia frato Karlo . Ni, esperantistoj junaj, devas uzi nian lingvon.	
	副 词	Li laboras tre bone. Li estas same lernema kiel mi. Li plenumis tion multe. la vojaĝo ĉi tien estis agrabla.	
	从 属 句	Mi havas la senton, ke ĉio prosperos . Via deziro, ke vi irus tie , estas stranga. 参见定语从句	
	前 置 格	Min interesas la temo pri praktikado de Esperanto . Tio estas verko de mia amiko .	
	不 定 式	Ŝi estas preta sveni . Li enfalos en danĝeron perdi ĉion. Mi tre ĝojas havi la honoron koni vin.	
增 补 语	名 词 宾 格	Li estas instruisto 30 jarojn . La vojaĝo Pekinon estas agrabla. Danke vian helpon	
	从 属 句	Li estas pli juna ol mia frato . Ĵaluzo, ke lia edzino koketas kun mi , li forsendis min. 参见增补语从句	
	副 词	Li lernis diligente . Foririnte de hejmo, mi ekmemoris tion. Li ofte vizitis min.	
	宾 格 名 词	Li jam revenis hejmon . Li iris lernejon . Lastan nokton mi ne dormis.	
状 语	前 置 格	Li dormas en sia hejmo . Mi lernas Esperanton en la reto . Por sano li refuzis fumadon en sia oficejo .	
	不 定 式	Nun mi ankoraŭ ne volas iri dormi . Mi tre ĝojas koni vin en tiel bela vespero. Ili jam foriris manĝi .	
	从 属 句	Antaŭ ol vi venos al mi , li diros al mi veron. Li iris tien , kien mi intencis iri . 参见状语从句	
	连 接 词	并列连词 Li kaj mi estas lernantoj de s-ro Johano. Li ne nur lernis Esperanton, sed ankaŭ la anglan. 从属连词 Mi ne scias, ke li estas malsana. Se li mortis, tio estas malfeliĉo. Estus bone, se li venus.	
功 能 语	ĉu, kia, kiom, kiel	ĉu 疑问句 Ĉu vi povus helpi min? Vi ne preferas lerni la novan lingvon, ĉu vere? Ho , vi estas bela! Kia malsaĝulo mi estas! Kiel bela vi estas! Kiom mi amas vin!	
	形 容 词 类	包括形容词/物主代词/分词形容词/序数词等以形容词词尾-a 结尾的派生形容词。	
	副 词 类	包括原根副词/分词副词/相关词表的副词/前置词短语及以副词词尾-e 结尾的派生副词。	
本 词 说 明	代 词 类	包括人称代词和相关词表的其他代词。	
	前 置 格	前置格, 这里是通指由“前置词+主格名词(代词/副词)”构成的前置词词组。	

§ 4. 核心词及其扩展成分

词	核心词扩展形式	成分	词序	说明	例子	
名 词	形容词	定语	前/后		blanka domo; en mia nova domo; knabino ĉarma kaj bela ; ĉio dolĉa	
	序数词		前/后		la unua libro; en la 2007-a jaro; libro dua	
	数词		前		tri libroj; miaj du filoj; pli ol 500 lernantoj; naŭ junaj lernantoj	
	分词形容词		前/后		babelanta virino; virino lernanta Esperanton;	
	物主代词		限修 定饰 性词	前/后		mia patro; mia Dio; Dio mia ; ilia maljuna patrino; ŝiaj amikoj
	相关代词			前/后		ties libro; kies amiko; tiu vorto; vorto iu ajn; tia amiko
	定冠词		前			la lingvo; la bela bildo; la kvar tre plaĉaj knabinoj
	名词		后	这种定语也 称为同位语		la monato Septempo ; lia juna kaj saĝa filo Karlo ; la reĝo Karlo ; Ni, esperantisto , devas uzi Eperanton inter esperantistoj. ĉio ĉi tio
	引语		后			la libro 《Karlo》 ; Mi legis la libron Karlo antaŭ 20 jaroj.
	副词		后/前	见备注 3		la floro supre sur la tero; la vojaĝo ĉi tien estis agrabla. Ne tion .
	从属句		后			参见§29. 定语从句
	宾格名词		增补语	后	代替前置词	Li estas instruisto pli ol 30 jarojn . La vojaĝo Pekinon estas agrabla.
	前置格			后		amo al iu ; temo pri praktikado de Esperanto ; verko de mia amiko
	不定式			后		la deziro regi super ĉio; enfali en danĝeron perdi ĉion
形 容 词	副词	定语	前		tre bona; tute bela; pli granda; brile bela; abisme sulta	
	物主代词		前/后		mia kara; kara mia ; mia amata; mia donebla	
	定冠词		前		la juna; la amata; la lerninda; la pasinta; la ĉarma; la mia	
	宾格名词	增补语	前		Parolado 2 horojn longa; 20 jarojn aĝa; tri paŝojn distanca	
	前置格		后		plena de la domo ; ema pri Esperanto ; libera je tiuj mankoj	
	不定式		后		Ŝi estas preta sveni . Mi estas kapabla plenumi la laboron.	
	从属句		后	ol; kiel; ke	参见§30. 增补语从句	
副 词	副词	定语	前		tre bone; tiel bone; tro multe; iom bele; pli pene; kiel longe	
	宾格名词	增补语	后		responde vian leteron ; danke vian subtenon ; spite mian konsilon	
	前置格		后		multe da homoj ; tro da laboro ; danke al via helpo ; kaŭze de amo	
	从属句		后	ol; kiel; ke	参见§30. 增补语从句和§31. 状语从句	
动 词	名词、代词	宾语	前/后		Li amas Esperanton. Ili sin kisis freneze. Ankaŭ li amas ĉiun .	
	形容词、数词		前/后		Li amas la junan . El kvar pomoj, unu li manĝis, tri li kunportis.	
	前置格		后		Li lernis de lia patro Esperanton. Li donis al mi la belan donacon.	
	不定式		后		Mi volas iri al la kunsido. Mi neniam intencas lerni la hispanan.	
	从属句		后		参见§27. 宾语从句	
	词	副词	状语	前/后		diligente lerni; klopodi tage-nokte ; kanti tre bele ; reveni morgaŭ ;
		不定式		后		Li intencas iri dormi . Mi tre ĝojas koni vin kaj vian amikon.
		分词副词		前/后		Li dormas laborinte . Ricevinte vian leteron, li tuj revenis.
		宾格名词		前/后	代替前置词	Mi povas paroli Espranton . Lastan vesperon li ne revenis.
		宾格副词		前/后	用于表示动 向或者结果	Iri tien ; Post dudek minutoj mi povos reveni hejmen .
		前置词+宾格名词		后		Li jam falis en ŝia dolĉan amon . Li ĵetis pomojn sur min .
		前置格		前/后		Li ankoraŭ laboras en sia oficejo . Mi vidis lin en via nova domo .
		从属句		前/后		参见§31. 状语从句
		分 词		* 分词形容词	分词形容词除了具有形容词的特性和用法外，还同时具有动词的特性，也可以要求宾语和状语。 参见本节：名词的扩展 *分词的时是相对性的，是相对于谓语动词或助动词的时。	
* 分词副词	分词副词除了具有副词的特性和用法外，还同时具有动词的特性，也可以要求宾语和状语。 参见本节：动词的扩展 *分词的时是相对性的，是相对于谓语动词或助动词的时。					
备 注	前置格，是通指指由“前置词+主格名词（代词或副词）”构成的前置词词组。 不可同时使用多个限制性修饰词作为同一个名词的定语。tio 不能用于修饰别的名词（除 ĉio 外） 强调副词 ne, ankaŭ, nur, eĉ, preskaŭ, almenaŭ, apenaŭ 都是前置在被强调词前，而 mem 和 ja 则后置于被强调词。 参见§32. 句子成分的词序。 如果动词不等式动作的主体不是句子的主语时，而是宾语时，则一律划归于宾语补语。 一个句子中可以有多多个状语、定语和增补语等修饰成分。参见 § 3. 句子成分及其构成元素					

§ 5. 句子的基本结构及其扩展

造句原则	为了让人们更容易理解我们所要表述的意思，在应用时，我们应当遵循“简明、清楚、逻辑”的基本原则。			
句子构成基本要素	一个完全句构成的基本要素是谓语动词。句子的其他成分都是建立在谓语的基础上的。一个句子是否要求有主语是由谓语动词决定的。在完全句中，主语和谓语共同构建起一个完整的句子。参见 §2. §3. §18. §19. §20.			
简单句的基本结构	无主句	谓语动词不要求主语	Ventis. Pluvegas. Ekplivas. Neĝas. Hajlis. Fulmis. Tagiĝis. Vesperigas. Frostas. Noktiĝis. Estas varme. Temas pri alia problemo. Kiel plaĉas al vi. Rapidu!. Ne ridu.	
	完全句	谓语动词总是要求主语	Mi preferas babilu kun vi en la reto. La knabino kantas. Mono mankas al mi. Ĉu vi povus helpi min? Kion vi faras? Kial vi ne venis hieraŭ? Kiom da mono vi portos? Kiel vi fartas? Kia malsaĝulo mi estas!	
简单句的基本扩展	成分扩展	由谓语动词的扩展成分有：宾语、状语；由主语扩展的成分有：主语补语；由宾语扩展的成分有宾语补语。句子的变化和扩展形式取决于一个具体谓语动词的属性和内在的意义。所扩展的成分可由什么词类充当，参见 § 3. 句子成分及其构成元素，参见 § 7. 不定式的用法和动词扩展模式。		
	词的扩展	谓语动词、动词不定式和分词可扩展出宾语、状语；由名词、形容词和副词可扩展出定语和增补语。参见§2.世界语核心词及其扩展成分。		
谓动词类	自动词	可要求宾语	宾格 Li iris vojon . Mi sopiras vin . Li ridas min . Kiom vi sopiras lin ? 前置格 Li sopiras al vi . Mi pensis pri la problemo . Mi kredas je Dio . 不定式 Mi povas kanti . Kiu povus helpi min? Mi devas foriri tuj.	
		不要求宾语	Li dancas. Li returnis. Li ridas. Ni babilu Esperante. Li dormas. Li pensas. Li estas.	
		他动词	可要求宾语 单宾语 Esperanto interesas lin . Li lernis Esperanton . Ĉiuj plaĉas al vi ? 双宾语 Mi lernis de li Esperanton. Li instruis al mi Esperanton. 不要求宾语 Li lernas. Li subskribis. Li vidis. Mi komprenas. Mi ne volas.	
	助动词	世界语只有一个助动词，就是 esti 。助动词本身没有实义，是一个仅起辅助作用的动词，有式和时的语法范畴，与分词形容词搭配使用，构成复合动词，用于表示复杂时态和被动语态。		
	单式动词	就是单一的动词。由单一的动词充当的谓语叫作单式动词谓语，并有和时的语法变化形式。		
	复合动词	主动语态的谓语	} + 主动分词形容词 被动分词形容词	Li estas lerninta Esperanton.
		被动语态的谓语		Esperanto estas lernita de li.*
	无主句	谓动词扩展	状语	Rapidu al lia oficejo! Hodiaŭ ventegas en nia ubro . Estas varme . Estas malvarme en vintro . Jam ektiĝis ĉi tie .
间接宾语		Kiel plaĉas al vi . Temas pri alia problemo . Se plaĉas al vi .	参见§3.句子成分及其构成元素、§20.独词句、省略句和无主句概述 §2.世界语核心词及其扩展成分	
完全句子成分的扩展	谓动词扩展	扩展形式	① 主语+谓语+状语 Li iri dormi . Li lernas bone . Li babilas en la reto . Li parolas Esperanton . ② 主语+谓语+宾语 (直接宾语或间接宾语) Mi volas iri al UK. Mi amas Ĉinion . Vi plaĉas al li . ③ 主语+谓语+间接宾语+直接宾语 Mi lernis de li Esperanton . Li donis al mi la libron .	
		状语	常用副词、前置格、宾格、不定式或前置词词组。	
		间接宾语	间接宾语通常用前置格形式。常用于间接宾语的前置词有：al, de, pri, je。有时候，只能是在不会产生歧义的前提下，才可以用宾格形式来替代前置格形式。	
	直接宾语	宾语有直接宾语和间接宾语两种。一个动词有两个宾语时，如果其中一个为宾格，那么另一个就要用前置格，因为句子中不允许一个动词同时有两个都带宾格的宾语现象存在。		
主语扩展	主语补语	④ 主语+谓语+主语补语 Senespera , li iris hejmen. Kiel esperantisto mi devas ofte uzi Esperanton. Mi fariĝas juna studento . Li dormas nuda . Li estas juna . Ili estas vijaj lernantoj . 主语补语前置置于主语时，通常须用逗号与主语分隔开。主语补语都是主格形式。	参见 § 3. 句子成分及其构成元素	
	宾语补语	⑤ 主语+谓语+宾语+宾语补语 Mi volas elekti lin kiel prezidanton . Mi ne vidis lin danci . 除了“kiel+名词”用宾格形式以外，其他的都是主格。		
词的扩展	动词扩展	状语	Li iri dormi . Li lernas bone . Li babilas en la reto . Li parolas Esperanton .	只直接涉及及到句子成分词的层面
		宾语	Mi volas iri al UK. Mi amas Ĉinion . Vi plaĉas al li . Mi lernis de li Esperanton . Li donis al mi la libron . Li preferas kanti . Vi rajtas silenti . Ni parolu pri la grava afero .	
	定语	Li estas juna studento. Li laboras tre bone . Li estas sama lernema kiel sia fratino. Li plenumis tiom multe . la vojaĝo ĉi tien estis agrabla. Mi lernas interesan lingvon.		
	增补语	Li estas frato de Petro . Li estas kapabla plenumi la laboron. La libro estas verkita de li . Mi ne volas fari tro da laboro . Li enfalos en danĝeron perdi amon de Maria .		
同等成分	句子的另一种扩展方式是添加同等成分。同等成分一般都是用功能语的连词来连结。例：Li kantas kaj dancas .			
独立成分	Ho , vi estas interesa. Bonan tagon, mia amata . Li, mi scias , estas honesta homo. 参见 § 21. 独立成分概述			
备注	宾格常用于：① 直接宾语 ② 替代前置格，用于状语、增补语和间接宾语 ③ 用于副词表示动向，当状语。 宾语是否能有补语是与扩展出宾语的动词有关系，并不是所有的他动词都能使宾语扩展出补语的。 形容词和以-a 结尾的相关词、物主代词、分词形容词修饰限定名词时，格和数与被修饰的名词要保持一致。 *被动语态中，被动分词的行为动作的主体是用“前置词 de+动作执行者(名词/代词)”构成的前置格表示。 复合谓语是比较笨重的一种形式，在实际应用上很少使用。助动词不单独使用，只与分词搭配使用。当 esti 单独使用时，都看作是实义动词。如：Mi estas. Estas li. Estas malvarme. 参见 § 6. 动词概述 本语法不使用情态动词术语。povas/devas/volas 后面的不定式都看做是宾语，不是复合谓语。Rim. PAG § 187 P.247 非谓语动词是通指动词不定式和分词。本节“词的扩展”中所指的动词包括非谓语动词。参见 § 6. 动词概述			

§ 6. 动词概述

动词词尾	(动词)不定式- i ; 陈述式: -as (现在时), -is (过去时), -os (将来时); 命令式- u ; 假定式- us 。			
动词分类	按特性区分, 动词有他动词(也称及物动词)和自动词(也称为不及物动词)两类。自动词没有被动语态形式。 按形态区分, 动词有谓语动词、非谓语动词。非谓语动词又分为动词不定式和分词两种。 按意义区分, 动词有实义动词、助动词。助动词本身没有具体词义, 仅是一种功能性辅助动词。			
动词分词	类别	分词只能由动词词根加后缀构成, 分为主动分词和被动分词; 按词尾形式分为分词形容词、副词和名词。		
	后缀	构成主动分词的后缀: -ant-, -int-, -ont- 构成被动分词的后缀: -at-, -it-, -ot-		
	词尾	分词形容词用 -a 词尾, 分词副词用 -e 词尾。以名词词尾 -o 结尾的分词, 统称之为名词, 用法同名词。		
	特性	分词除有形容词或副词特性外, 同时还有动词特性, 因此有动词时和态的属性。分词没有动词式的属性。		
	时态	分词的时由分词后缀来表示, 有 进行时 、 完成时 和 未然时 三种。分词的态分为 主动态 和 被动态 。		
谓语动词	谓语动词是构成句子的核心部分。充当谓语动词的动词都必须根据语式、语气和语态来带有相应的语法词尾。谓语动词分单式和复式二种。复式谓语动词是由“助动词(esti)+分词形容词”构成。助动词本身没有实义, 是一个起辅助作用的动词, 有式和时的语法范畴, 只能与分词搭配使用, 用于表示复杂时态和被动语态。			
非谓语动词	不定式	动词不定式简称 不定式 或 动词原形 。不定式在句子中被用作主语、状语、宾语、补语或增补语的同时, 既可以有自己的宾语, 也可以有自己的状语。不定式没有时态的语法范畴。		
	分词	分词形容词和分词副词既有形容词或副词的属性, 也都具有动词的属性, 可要求宾语、定语或状语。		
谓语的时	动词的时是表示动作与时间的关系。时有简单时和复杂时二种。简单时分为现在时、过去时、将来时, 用于单式谓语。复杂时是用复式谓语动词形式, 是由助动词三种不同的时形式分别与六种不同的主动分词或被动分词组合构成九种复杂的谓语时态。复杂时用于复式谓语。	助动词 esti	主动分词	被动分词
		estas 现在时	-anta 进行时	-ata 进行时
		estis 过去时	-inta 完成时	-ita 完成时
		estos 将来时	-onta 未然时	-ota 未然时
谓语的态	动词的态是表示动作与主语之间的关系。世界语的语态可分为: 主动态 、 被动态 、 使役态 、 自动态 。被动态由“ esti + 被动分词 ”构成的复式动词表示。使役态动词由“词根加后缀 -ig- ”的综合体或由“ igi +名词/代词+不定式”的分析体构成。自动态由动词词根加后缀 -iĝ- 构成; 自动态本身已经具有被动意义, 没有被动分词形式。			
谓语的体	动词的体是动词内在的一种语法范畴, 指一个动作达到何程度或界限, 这种程度和界限是以动作的开始、继续、反复、进行或完成与否来衡量的。世界语体的范畴和形式还没有定论。世界语一般有 起始体 、 瞬时完成体 、 未完成体 、 完成体 等表现形式。			
谓语的式	世界语以动词的词尾形式来表示动作与现实的关系, 即指明动作是现实的、希望实现的还是假定或虚拟的。这种语法词尾的形式就是动词的式。世界语句子中只有谓语动词才有式的变化, 非谓语动词没有式的变化。 陈述式 表示实际发生的行为, 用陈述式词尾。 命令式 表示祈求、命令、劝告或期望进行或完成的动作, 用命令式词尾。 假定式 主要用来表示假设、虚拟、实际不存在的动作或状态, 也用于委婉的请求或提问, 用假定式词尾。			
谓语动词	Mi vokas lerni Esperanton. Mi devas foriri. Li estas leganta la libron. La libro estas legita de mia amiko. Mi ne dormas . La juna lernanto instruata de vi povas legi kaj paroli en Esperanto. Mi estas lia amiko. Tio devas esti farenda kaj farinda. Pluvegas . Ventiĝis . Ho, jam mateniĝis . Vesperiĝos baldaŭ. Temas nur pri la esperantaj problemoj. Kiel plaĉas al vi! Rapidu tuj al mi.			
不定式	主语	Persiste uzi Esperanton estas nia grava tasko. Estas agrable koni vin. Voli estas povi. Uzi Esperanton ne estas malfacile.		
	宾语	Mi decidis lerni Esperanton. Kial vi ne intencis min viziti ? Ĉu mi povus scii vian nomon? Mi ne volas respondi tion.		
	主补	Via nuna tasko estas bone lerni vian lecionojn. Mia deziro estas iri al UK okazonta en Pollando. Mia volo estas dormi plu.		
	宾补	Mi neniam vidis lin babili kune kun fremda viro. Ja Esperanto igas mian vivon ŝanĝiĝi multe. Li petas min tuj reveni .		
	状语	Nun mi ankoraŭ ne volas iri dormi . Mi tre ĝojas koni vin en tiel bela vespero. Ili jam foriris manĝi .		
	增补语	用于修饰形容词	Ŝi estas preta sveni . Mi estas kapabla plenumi la malfacilan laboron.	
	用于修饰名词	Li enfalos en danĝeron perdi ĉion. Mi tre ĝojas havi la honoron koni vin.		
分词形容词	主语	La kantanta estas mia fratino. La kuranta estas tiu, kiu vi vidis en mia hejmo antaŭ tri monato.		
	宾语	Mi ne konas la dancantan . Mi volas varmigatan , sed ne malvarman.		
	主补	Mi restas logita de vi. Logita de via bela kanto, mi babilas plu kun vi. Kaj nun mi staras ĉi tie juĝota pro la espero de la promeso farita de Dio al niaj patroj, al kiu promeso niaj dek du triboj, fervore servante Dion nokte kaj tage, esperas atingi.		
	宾补	Mi vidas la knabon kuranta sur kampo. Reveninte hejmen, mi trovis lin kantanta en la reta babilejo.		
定语	La kantanta knabino estas lia iama amatino. Mi ne konas la viron sidantan ĉe vi. Mi ne havas la libron donitan de Petro.			
分词副词	状语	Revenante hejmen, mi trovis lin kantinta en la reta babilejo. Mi devas uzi Esperanton, estante esperantisto. Kaj nun mi staras ĉi tie juĝota pro la espero de la promeso farita de Dio al niaj patroj, al kiu promeso niaj dek du triboj, fervore servante Dion nokte kaj tage, esperas atingi. Vidinte vin unufoje en la reto, mi ofte sopiras al vi en ĉiu tago. Eĉ farinte ĉion eblan, li ne sukcesis. Eĉ atakite , mi ne respondus.		
备注	1. ~anti, ~inti, ~onti 等复杂时的综合形式, 到现在并未被世界语权威机构世界语科学院正式确认, 但实际上已被人们应用。 2. 分词侧重于表示动作的状态, 而不定式则是侧重于表示动作。			

§ 7. 不定式的常见用法与动词扩展基本模式

概述	不定式是动词的基本形态，也叫 动词原形 ，是词典中采用的形式。用途广泛复杂。须加以注意运用。		
不定式的用法	宾语	动词+不定式(宾语) 不定式在下面的动词后面当宾语： devi, voli, povi, ami, bazoni, celi, decidi, deziri, emi, esperi, eviti, fini, forgesi, honti, imagi, intenci, komenci, konsenti, kuraĝi, kutimi, lerni, pensi, preferi, projekti, provi, revĵi, rifuzi, riski, scii, sukcesĵi, ŝati, timi, permesi, promesi, ĵuri, heziti, klopodi, peni, rajti, rapidi arogi, kompezi 注：本组的动词，除 <i>devi, voli, povi</i> 以外，其余的都可以要求名词/代词当宾语。	
	增补语	① 名词+不定式(增补语) * 充当增补语的不定式总是在被增补的名词后面，不可改变词序。 artifiko, danĝero, intrigo, kutimo, maniero, politiko, ideo, rapideco volo, avido, decido, deziro, emo, intenco, inklino, klopodo, peno, pret(ec)o, povo, eblo, espero, forto, kompetento, libereco, laco, nepovado, okazo, oportuno, rajto, ŝanco, devo, bezono, ĵuro, neceso, tasko, admono, konsilo, ordono, promeso, malpromeso, propono ktp.	
		② estas kaŭzo ~i, estas tempo ~i, estas momento ~i, estas okazo ~i, estas mia vico (por) ~i	
		③ 不定式可以充当下面宾格名词的增补语 ，例： havi la kuraĝon +不定式(增补语) la kuraĝon, la ambicion, la avidon, bedaŭron, bezonon, la bonecon, la eblon, esperon, la devon, la deziron, la fieron, la forton, la guston, la ĝojon, la honoron, honton, la ideon, la inklino, la intencon, la instereson, la kapablon, kaŭzon, la komision, la kruelecon, la kuraĝecon, la kutimon, la liberecon, motivon, la oficon, la paciencon, la permeson, la plezuron, la potencon, la povon, la projekton, la rajton, rapidecon, soifon, la tempon, la volon, la timon, la utilon, ktp. ricevi la permeson fari ion, senti bedaŭron, danĝeron, neceson, plezuron, skrupulon, la bezonon, sopiron, timon, posedi la forton, povon, la rajton, preni sur sin la taskon aranĝi, enfali en danĝeron perdi ion, doni la esperon, la eblon, averton, la guston, la kuraĝon, la malpermeson, la rajton, la rimedon, povon, lasi al iu eblon, lasi la povon, rajton, meti sur iun la oficon subteni	
④ 形容词后面+不定式(增补语) 例：Mi estas preta iri al Pekino. ema, inklina, kapabla, preta, laca, libera			
主语	Kritiki estas facile, fari malfacile. Labori estas necese. Flati al iu ne estas servi al li. Lerni estas mia tasko.		
动词扩展变化模式	动词扩展单宾语	① 动词+ion/iun(直接宾语) 例：Mi lernas Esperanton. Mi amas vin. Esperanto interesas min. ② 动词+前置词+iu/io(间接宾语) 例：Mi lernas de li. Ni diskutu pri la problemo. Li plaĉas al mi. ambicii, apelacii, aspiri, atenti, dubi, esperi, forgesi, funebri, honti, indulgi, juĝi, konscii, konsenti, kontrakti, krii, kulpi, memori, miri, raportii, reklami, revĵi, rezigni, sopiri, zorgi + ion/ion 或 + pri io/iu ; aperteni, deci, konveni, manki, plaĉi, utili + al iu/io ; adiaŭi, aludi, antipatii, aspiri, cedi, danki, favori, fidi, flati, gapi, gardi, helpi, imponi, indulgi, influi, komandi, kompati, komplezi, kondolenti, konfidi, kontrsti, minaci, naŭzi, obei, opozicii, respondi, rigardi, servi, simili, simpatii, sopiri + ion/iun 或 + al iu/io ; ③ 动词+不定式(宾语) 例：Mi amas kanti. Mi volas lerni. Mi devas foriri. Mi povas helpi vin. 参见本节“宾语”。	
	动词扩展双宾语	① 动词+前置词+iu/io(间接宾语)+ion/iun(直接宾语) 例：Li instruas al ni Esperanton. informi, akuzi, atentigi, averti + ion pri io ; skribi, diri, pentri + ion pri iu/io ; adicii, atribui, adresi, diri, doni, donaci, cedi, deziri, flustri, imputi, indiki, inspiri, havigi, ĵeti, konfesi, konsili, kutimigi, liveri, montri, miksi, ordoni, preferi, permesi, prediki, preni, prezenti, promesi, proponi, prunti, rabi, reciproki, respondi, sendi, skribi, ŝteli, ŝuldi, trudi + ion al iu ; komdamni + iun al io ; aĉeti, akcepti, aprtigi, deteni, diferencigi, disigi, distingii, gardi, kaŝi, liberigi, preni, rabi, savi, senigi, ŝirmi, ŝteli + ion de io 或 + de iu ion ; peti de iu ion ; 使役态动词+ ion 或 + ion al iu paroli, fanfaroni + al iu pri io ;	
	由宾语扩展宾补	动词+宾语+宾补	① 动词+al iu+不定式(宾语补语) 不定式在下面动词的宾语后面当补语： doni, helpi, komisii, konsili, malpermesi, ordoni, permesi, promesi, proponi, rekomendi, trudi, skribi, diri, telefoni, lasi, igi ② 动词+iun fari(宾语补语)+ion(fari的宾语) 或(=iun pri ~ado) admoni, deteni, devigi, ĝeni, instigi, instrui, kutimigi, peti, rajtigi, sendi, inviti, doni, lasi, igi 比较：① 动词+不定式(宾语) ② 动词+al iu(间接宾语)+ion(直接宾语)
			③ 不定式或分词可以充当下面动词宾语的补语 ：例：Mi vidis lin kuri/kuranta . vidi, rigardi, aŭdi, aŭskulti, senti + ion+不定式(宾语补语)
			④ 以下动词的宾语可以要求形容词、名词作为补语 。宾语补语可以是直接或间接的形式。 kredi, juĝi, pensi, opinii, rigardi, ekkoni, reĵoni, kalkuli, estimi, taksi, ŝuti, kompreni, trovi, deziri, scii, memori, nomi, deklari, aserti, bapti, insulti, proklami, pentri, skulpti, desegni, fari, igi, konfesi, atesti, elekti, krei, baloti, kroni, prezenti 例：Li opinias tiun homon de nobela deveno. Mi trovas ŝin tre ĉarma.
由动词扩展状语	动词+状语	⑤ 动词 preni, akcepti, servi, doni 的宾语可用 por -o 代替 kiel -on 当宾语补语。如果不是现实的，则用 kvazaŭ 代替 kiel。 ① 前置词+不定式(状语) por ~i, anstataŭ ~i, krom ~i, antaŭ ol ~i, post ol ~i , 在 se 和 inter 后也可用不定式，但较少用。 ② 动词+不定式 ：在 iri, veni, veturi 等表示移动动作的动词后面表示目的，在 ĝoji 后面表示原因。 Ili veturis trarigardi la landon. Rapidu iri dormi . Mi ĝojas koni vin. ③ 副词和前置格可以充当动词的状语 。Li lernas bone en lernejo . 参见 § 4. 核心词及其扩展成分	
由主语扩展主补	主语+谓语+主补	Li vivas feliĉulo . Flati al iu ne estas servi al li. Mi fariĝas juna laboristo . Mi estas studento .	
备注	1. 不定式是动词最活跃的形式之一，在句子中的应用很广泛，一直是中国人学习的难点。需要特别注意。 2. 不定式用于警示语句时，传统上是当谓语看待的。本书一律划入独词句，不是看作谓语。 3. 自动词常用 pri、al 和 je 的前置格当间接宾语。他动词常用 pri、al、de 和 je 的前置格当间接宾语。 4. 不定式的行为主体如果是宾语时，一律划作宾语补语，不看作间接宾语。如果行为的主体是主语时，则是看作是宾语或状语。 5. 本节内容所指的动词，可以是谓语动词，也可以是不定式。本节的“动词+不定式”，不定式是指第二个动词形式。 6. 参见：§ 2. 句子类型与句子成分概述，§ 3. 句子成分及其构成元素，§ 4. 核心词及其扩展成分，§ 6. 动词概述		

§ 8. 名词概述

名词的分类	普通名词	表示一般事物的名称的名词。	pomo, patro, homo, domo, libro, akvo
	专有名词	表示仅为某一特定的人或事物所专用的名词。	Ĉinio, Japanio, Pollando, Johano, Maria
	具体名词	一切表示生物、物体、组织等名称的词。	rivero, monto, homo, komputilo, reto
	抽象名词	一切表示行为、状态、感觉、特征、性质、思想学说的名词。	bono, sperto, legado, belo, espero, morto
	物质名词	表示金属、化学元素及其化合物或物质材料的名词。	fero, akvo, teo, aero, suno, stelo, tero
	集合名词	当作一个统一体看待的、表示人或事物总和的名词。	popolo, gento, nacio, vortaro, esperantaro
	世界语化	外来词按照世界语的构词规则转写，并被公认的专有名词。	Johano, Maria, Taŭo, Kantono, Pekino
	未世界语化	这类词通常是人名和地名，并用拉丁化字母转写。	Wuhan, Pusxkin, Waringhien, Yang Xian
数	单数名词	世界语名词有单数和复数两种形式。表示两个或两个以上的事物时用复数形式。复数用词尾- j 表示。集合名词例外。	filo, amiko, esperantisto, leciono
	复数名词		Filoj, amikoj, esperantistoj, lecionoj
格	主格	主格是名词的本来形式。单数是- o ，复数是- oj 。	amiko--amikoj, esperantisto--esperantistoj
	宾格	宾格是在主格词尾后加宾格词尾- n 。单数- on ，复数- ojn	knabino—knabinon--knabinoj--knabinojn
	前置格	前置格是由“前置词+名词或名词词组”构成。	kun knabino, sub suno, de viro, al patro
性	阴性名词	阴性名词由名词加阴性后缀- in -派生。昵称用- nj -。	knabino, patrino, amikino, kokino, panjo
	阳性名词	表示人或动物的名词都具有阳性，特别强调时加 vir -表示。	knabo, frato, patro, koko, kato, virbestoj
名词主格用法	主语	La knabo estas mia frato. La lernanto lernis Esperanton. Mia filo amas danci. Via sperto estas utila al mi.	
	补语	Johano vivas usono . Mi estas via lernanto . Oni nomas lin Kato . Oni nomas lin sinjoro . Tio estas mia tasko .	
	定语	Jen mia frato Karlo . La prezidanto Wang petis ŝin paroli. Ni, esperantistoj junaj, devas uzi nian lingvon.	
	呼语	Sinjoro , ĉu vi povus min helpi iomete? Panjo , mi estas. Saluton, gesinjoroj . Donu al min, Wang Lin .	
名词宾格用法	直接宾语	Mi amas muzikon . Mi konas la viron . Neniu scias la kialon . Ankaŭ Esperanto interesas mian edzinon .	
	状语	Li jam revenis hejmon . Li iris lernejon . Lastan nokton mi ne dormis. Li ofte parolas Esperanton .	
	增补语	Li estas instruisto 30 jarojn . La vojaĝo Pekinon estas agrabla. Danke vian helpon mi sukcesis en lernado.	
	代替前置词	Li estas instruisto 30 jarojn . (代替 je) La vojaĝo Pekinon (代替 al) Li ofte parolas Esperanton . (代替 en)	
表示动向	Li iris lernejon . Li revenis en hejmon . Kelkaj pomoj falis sur teron . Li jam falis en la malpuran akvon .		
前置格名词的用法	间接宾语	Mi volas lerni de Johano Esperanton. Li instruis Esperanton al junuloj . Mi donis la libron al la lernanto .	
	增补语	Min interesas la temo pri praktikado de Esperanto . Tio estas verko de mia amiko . La uzado de Esperanto estas facila.	
	状语	Li dormas en sia hejmo . Mi lernas mem Esperanton en la reto . Por sano li refuzis fumadon en sia oficejo .	
	补语	La kurso estas por novaj lernantoj . Ŝtono servis al ni por seĝo . Li trovis ĝin laŭ sia gusto .	
备注	1. 未世界语化的名词当直接宾语，现在一般都不加宾格- n ，如果要加，通常多是在其之后加带连字号“- n ”形式。 2. 相关词- o 组的代词用法同名词，但没有数的变化，有宾格形态。 3. 集合名词通常只用单数形式。		

§ 9. 代词概述

代词概述	代词是概括地指称人或事物、特征、数量的词类，可以用于代替名词、形容词、数词、词组或句子内容。		
人称	人称代词	mi, vi, ni, li, ŝi, ĝi, ili, oni (ci*)	有格的变化形式。用法同名词。无数的变化。* ci 现在已罕用。
	反身代词	si (仅用于第三人称) si 不能当主语。	有宾格，无复数形式。只用于表示第三人称的动作反涉自身。
	物主代词	mia, via, lia, ŝia, ĝia, nia, ilia, sia	由人称代词+词尾- a 构成，有格和数的变化。用法同形容词。
相关词表的代词	指示代词	tiu, tia, tio, tiom, ties	1. -io 组没有复数形式。-io 组和-iu 组都有宾格形式。 2. -iu 组和-ia 组都有复数和宾格形式。neni-组除外。 3. -es 组和-iom 组都没有复数和宾格形式。 4. neni-组没有复数形式，但以-u,-o,-a 结尾时有宾格形式。 5. 关系词只用于从句中，词形与疑问词相同，但无疑问意义。 6. ĉio 和 io 的定语总是后置。如 ĉio bona. io stranga 7. -om 组除了有代词的属性外，也有副词的属性，表示程度。 8. unu 当代词用有复数形式 unuj，复数才有宾格形态 unujn。 9. ambaŭ 本身已经是表示两个，没有复数和宾格形式。
	否定代词	nenio, neniu, nenia, nenies, neniom	
	不定代词	io, iu, ia, iom, ies	
	数量代词	tiom, kiom, iom, ĉiom, neniom	
	集合代词	ĉiu, ĉio, ĉia, ĉiom, ĉies;	
	疑问代词	kiu, kio, kies, kiom, kia	
	关系代词	kiu, kio, kies, kiom, kia	
其他代词	unu, alia, alies, ambaŭ		
反身代词特殊用法	① si 含有“互相”意义，可与 reciproke 连用；② 谈及人体的各部分时用 al si 而不是 sian；③ 在 en si, per si, inter si 中失去自己独自的意义；④ sin-用作前缀，与 mem-意义相同，表示“自身”。		
代词词组及其用法	unu al alia; unu alian; unu al aliaj; unu aliajn; unu kun alia	相当于副词使用，用于修饰动词，在句中当状语。	
句中的用法	主语	Li lernas. Mi ludas. Ni uzu Esperanton. Tiu dancas. Kio plaĉas al vi? Mia estas nova, sed la lia ne.	
	宾语	Ili kisis sin mem. Helpu min. mi vin vidis. Kion vi faras? Mi havas tion. Kiom vi hvas? Kiun vi amas?	
	补语	La dancinto estas mi. Mia espero estas vi. Mi trovis lin tia. La libro estas mia. Kio estas tio?	
	定语	Tio estas la espero de niaj prapatroj. Kies libro estas tio? Tio estas mia libro. Nia amiko tuj revenos de Pekino.	
	增补语	用前置格 La libro estas verkita de li.	代词的前置格常用于间接宾语和增补语。例：Li tion donis al mi.
状语	Mi volas kunporti donacon por li. Per kio vi iris al Guangzhou? Por kiu vi faras tiel pene?		
备注	以-a 结尾的代词用法和形容词相同。以-u 和-o 结尾的相关词用法与名词相同。以-u 结尾的相关词也用作限定词。		

§ 10. 形容词概述

形容词概述	形容词是表示人或事物的性质、特征的词类，主要用于修饰、限定或说明名词。形容词有数和格的语法属性，并与被修饰的名词一致。形容词词尾是 -a 。		
数格	单数/复数 主格/宾格	形容词的数和格与其修饰限定的名词一致。	bona amiko, bonaj amikoj, bonan amikon, bonajn amikojn, bonaj Johano kaj Suna, plaĉaj filino kaj patrino. (同时修饰两个单数名词时要用复数形式。)
比较表达 式	同样	tiel/same+形容词+kiel (象…)	Li estas tiel juna kiel mi. Li estas same aĝa kiel mi.
	更加	pli+形容词+ol (比…)	Li estas pli juna ol mia frato. Li estas pli diligenta ol mi.
	不如	malpli+形容词+ol (比…)	Li estas malpli juna ol mia frato. Li estas malpli diligenta ol mi.
	最… 最不…	la plej+形容词+前置格 la malplej+形容词+前置格	Li estas la plej kuraĝa el la 30 homoj. Li estas la plej kuraĝa en la mondo. Li estas la malplej kuraĝa el la homoj. Li estas la malplej kuraĝa en la mondo.
分词形容词	以 -a 结尾的分词，自然具有形容词和动词的双重特性，用法同形容词，但可有自己的宾语。		
主语	La blanka estas mia. Blua estas pli bona ol alia. Kia plaĉas al vi? Ĉarma certe plaĉas al vi. La juna lernis Esperanton.		
宾语	Mi ne amas ruĝan, sed verdan. Mi amas tian, kia vi estas. Kian vi amas? Kial vi ne amas ruĝan? Mi faris mian, kaj vi?		
补语	Ili estas junaj. Mi trovas vin saĝaj. Mi ne trovis nenium pli saĝa ol vi. Li estas la plej saĝa en la mondo. Li vivas feliĉa.		
定语	Juna amiko alvenis. Kia oficisto li estas? Mia intima amiko venos al Pollando. Ĉarma knabino plaĉas ĉiam, ĉu ne?		
呼语	Kara mia, iru kune kun mi. Bonan tagon, mia amata. Mia estimata, ĉu vi povus instrui al mi Esperanton? Jes, mia kara.		
备注	1. (mal)pli ol 是表示“更加(不如)的比较。Mi amas vin pli ol li. Mi amas vin pli ol lin. 参见 § 30. 增补语从句 2. 表示“最”时，前置词可用 el, inter, en, sur. el 和 inter 用在可划分的群体上，en 和 sur 用在不可分的整体上。 3. 凡是以 -a 结尾的物主代词、相关词表的代词、序数词和分词形容词，用法都同于形容词。		

§ 11. 副词概述

副词概述	副词是用于描述、修饰、说明动作、状态、特征或特征的特征，主要用于修饰动词、形容词或其他副词。副词词尾是 -e 。其它词类可以换上副词词尾，变成副词。副词也可以变换词尾，派生成别类词。		
原根副词	原根副词是没有词尾的。这类副词多以-aŭ结尾，或是单音节词。如：ankaŭ, ne, supre, jen, jam, nur, plu, pli		
派生副词	以副词词尾 -e 派生的副词，如：bone, bele, sube, male, alie, amike, skribe, nune, plue, poste, unue, oble, eme, iame		
相关词表的副词	疑问	kie, kiam, kiel, kial, kiom	1. 关系副词只用在状语从句，通常有其相对应的先行词。关系副词与疑问副词形态完全相同，但没有疑问的意义。关系副词后加上 ajn(任何)时，使其添加了“无论……”意义。 2. 先行词由指示副词充当。指示副词当先行词用时，其具体的意义由相应的关系副词引导的从句揭示。先行词有时候可以省略。 3. 在状语从句中没有以疑问句充当的从句。参见 § 31 状语从句。 4. 在比较从句中 kiel 是连词(象…一样)，不是关系词。参见增补语从句。 5. 某些副词也具有连词的作用，用于并列句。参见 § 16.1 并列连词。
	关系	kie, kiam, kiel, kial, kiom	
	指定	tial, tiel, tiam, tie, tiom	
	集合	ĉie, ĉiom, ĉiam, ĉiel, ĉial	
	否定	neniam, nenial, nenie, neniĉe, neniom	
	不定	ie, ial, iam, iel, iom	
程度	tiom, kiom, ĉiom, iom, neniom		
分词副词	以 -e 结尾的分词，有副词和动词的双重特性，用法同副词，当状语；可有自己的宾语和状语。		
副词	独词句	For! Teren! Flanken! Via kapo malantaŭen! La kapo dekstren! 参见 § 20. 独词句	
在句中用法	状语	Li lernis diligente. Foririnte de hejmo, mi ekmemoris tion. Li ofte vizitis min. Mi decidis ofte viziti Esperanto-kurson.	
	定语	Li laboras tre bone. Li estas same lernema kiel sia fratino. Li plenumis tiom multe. la vojaĝo ĉi tien estis agrabla.	
	主语 宾语 补语	Multe da gejunuloj komencis lerni Esperanton. Amase da virinoj babilis en la retbabelejo. Mi havas multe da libroj. Li havas tro da laboroj. Li instruis multe da esperantistoj. Praktiki en nia vivo estas grave. Lerni estas pli bone ol babili. Estas agrable koni vin.	充当主语和宾语的副词通常都是表示数量的。 不定式或从句当主语时。
副词比较	副词比较的表达法与形容词相同，但表示“最……”时不能用冠词 la。 Julia lernas plej diligente inter ni.		
副词宾格	副词宾格仅用来表示动作到达的位置。副词的宾格与宾语无关。例：Li kuris hejmen. Mi iris tien.		
备注	副词除了表示到达的地点外，无宾格和复数形式。表示方式或地点的副词也可以用前置格代替。		

§ 12. 相关词表

相关词	关系/疑问 ki-	指示 ti-	不定 i-	集合 ĉi-	否定 neni-	词类
-o 事物	kio 什么、那事、那物	tio 那个/那些	io 某物	ĉio 一切	nenio 无事、无物	代 词 类
-u 人物	kiu 哪个、那个、那人	tiu 那个(人)	iu 某人	ĉiu 每人/每个	neniu 无人、没一个	
-a 性质	kia 什么样的、那样的	tia 那样的	ia 某样	ĉia 各样的	nenia 没有一样的	
-es 所有	kies 谁的、那人的	ties 那个人的	ies 某人的	ĉies 所有人的	nenies 无人的	
-om 数量	kiom 多少、那么多	tiom 那些	iom 某些	ĉiom 全部	neniom 毫无	代/副
-e 地点	kie 什么地方、那地方	tie 那里	ie 某处	ĉie 到处	nenie 无处	副 词 类
-am 时间	kiam 何时、当…时候	tiam 那时	iam 某时	ĉiam 总是/永远	neniam 永不、从来不	
-el 方式	kiel 如何、怎么样	tiel 因此，所以	iel 某样地	ĉiel 各样地	neniel 什么样也不	
-al 原因	kial 为何、为什么	tial 那种原因	ial 某种原因	ĉial 每种缘故	nenial 没有理由	
备注	1. -om 组有代词和副词双重词性。疑问词+do(究竟)，关系词+ajn(无论)，不定 i-组+ajn(任何) 2. 相关词并非一个词类，而只是在意义上和形式上互相关联的四十五个代词和副词。-a 组也看作是形容词。 3. -o 组是代名词，都有格的变化，没有数的变化，用法同名词。所有的关系词与疑问词同形，但只能用于从句。					

§ 13. 前置词概述

前置词概述	前置词，也称为介词，一般是前置于名词或相当于名词的其他词类之前，构成前置格，用于表示事物之间的各种关系或事物与行为、状态、性质之间的关系。前置词不能单独使用。			
前置格	通常是指由“前置词+名词（代词、副词或不定式）”构成的前置词词组。			
前置格结构类型	单一型	前置词+名词/代词	en la reto, kun dankemo, tra lafenestro, per mano, post mi, por nova espero	
		前置词+不定式	por timi, krom ami, anstataŭ lerni, sen pomon preni *仅这四个前置词可以接不定式	
		前置词+副词	de tie, de morgaŭ, de kiam, de tiam, ĝis tiam, ĝis kiam, ĝis kie, por morgaŭ	
		前置词+数词	po du, per dek, en 2007 ** po 只能与数词搭配使用，表示数量的分配。	
	复合型	前置词+前置词+名词	ĝis sub tablo, de antaŭ la domo, el sub tablo, de post domo, ĝis post 30 tagoj	
		前置词+宾格名词/代词	en hejmon, sur mian kapon, sur min. en esperanton, en lernejon, en tion	
	连用型	副词+前置词+名词/代词	kune kun mi, danke al vi, relate al nia vivo, fare de la junulo, flanke de la domo	
		名词+前置词+名词/代词	paŝo post paŝo, mano en mano, vizaĝo al vizaĝo, tago post tago	连用型的前置格具有副词的属性，限于修饰动词，充当动词状语。
		代词+前置词+代词	unu al alia, unu ĉe alia, unu kun alia	
		副词+前置词+副词	iom post iom	
前置词+名词+前置词+名词	de mateno ĝis vespero; de Kantono ĝis Pekino; de tempo al tempo			
前置词+副词+前置词+副词	de tiam ĝis nun; de matene ĝis vespere; de hieraŭ ĝis morgaŭ;			
前置词当前缀	antaŭdiri, antaŭdanki, eliri, senmorta, preparoli, alveni, kunporti, subskribi, subkompreni, denove, laŭdire			
前置词的派生	部分前置词可加词缀词尾派生新词	malantaŭ, antaŭe, sube, poste, krome, senigi, seniĝi, kune, ekstera, ĉirkaŭi		
句中用法	宾语	Li iame instruis al ni Esperanton. Mi jam donis al vi la novan libron. Mi multe sopiras al fora patro.		
	状语	Por morgaŭ mi devas bone lerni Esperanton. Li babilas kune kun aliaj amikoj en la reto. Li kuris tra la strato.		
	补语	La leciono ĝuste estas por mi. Ne prenu danĝeron por ŝerco.		
	增补语	multo da homoj; tro da laboro; kaŭze de amo, plena de la domo; ema pri Esperanto; libera je tiuj mankoj		
前置格扩展	前置词+名词+从句	Mi ne povas kontenti je la situacio , ke miajn manoj estas kvazaŭ ligita. Mi perdis tiun leteron de via amiko , kiu ĵus alvenis. li venis ĝuste en tiu tempo , kiam mi ne estis hejme.		
	前置词+tio+ke 从句	Li multe helpas min per tio , ke li lerte asistis. Nenio okazis krom tio , ke mi ricevis gravan leteron.		
	前置词+tio+kio 从句	Krom tio , kion mi ne sciis, mi diris tuton al vi.		
	前置词+tiu+kiu 从句	Jen li venis kun tiu , kiun ni atendas.		
副词+前置格+从句	Pere de tiu , kiu vin helpis, mi sukcesis. Li forprenis la libron, spite de tio ke mi ne konsentis kun li.			
前置格的省略	动词+(por tio .)+ ke ; por (tio .)+ ke ; 自动词+(pro tio .)+ ke ; 形容词+(pri tio .)+ ke ; 副词+(de tio .)+ ke 等			
常用的前置词	en, el, de, sur, por, pri, post, sen, kun, antaŭ, anstataŭ, sub, super, krom, apud, laŭ, ĉe, tra, al, ĝis, trans, ekster, ĉirkaŭ, da, pro, per, inter, dum, kontraŭ, malgraŭ, preter, je, po			
备注	每个前置词都有确定不变的意义：但是如果我们需要用前置词而意义上看不出用哪一个，那时我们就用没有独立意义的前置词 je。前置词 je 也可以用没有前置词的宾格来代替。参见 § 8. 名词概述 前置词都要求主格。前置词后面用宾格名词或代词时，是表示动作进入…位置或使变为…状态。 间接宾语常用 al、pri、de 或 je 与名词或代词搭配构成的前置格表达；但 je 比较少用。			

§ 14. 数词概述

数词概述	表示抽象的数目、事物的数量或事物的顺序的词叫作数词。数词分为基数词和序数词。Unu 也当代词用。		
基数数词	unu, du, tri, kvar, kvin, ses, sep, ok, naŭ, dek, cent, mil 【miliono, miliardo, biliono(=duiliono), nul (nulo)】		
数词的派生	数词可以加上词尾或加上后缀派生新词。数名词用名词词尾 -o 。构词形式：数词+(后缀)+词尾		
数词的后缀	分数后缀： -on- ，倍数后缀： -obl- ，集合后缀： -op-		
序数词构成	用形容词词尾 -a 或副词词尾 -e 派生构成。 -a 序数词用于说明名词的次序， -e 序数词用于说明动作的次序。		
分数词构成	用分数后缀 -on- 构成	duono, triono, dekonon, milono, milionono, sepono, duona, kvinona, kvinono	
倍数词构成	用倍数后缀 -obl- 构成	duoblo, trioblo, dekoblo, miloblo, milionoblo, sepoblo, duoble, kvinoblo, kvinoble	
集合数构成	用集合后缀 -op- 构成	duopo, triopo, dekopo, milopo, milionopo, sepopo, okopo, kvaropa, kvinono	
数量的关系	名词/副词+ da +名词	Multe da homoj, tro da laboroj, tri taso da kafo, amaso da virinoj, centoj da lernantoj.	
份数的关系	前置词 po +数词	La kurso daŭras 50 tagojn po 45 minutoj. Mi donis al ili pomojn po kvin. Ili venis po tri.	
整数表达法	654321 sescent kvindek kvar mil tricent dudek unu; 209876020 ducent naŭ milionoj kaj okcent sepdek ses mil dudek		
分数表达法	1/2 (duono), 3/7 (tri seponoj), 2% (du kaj kvin okonoj) duono de horo Li aĉetis kvaronon de torto.		
年份表达法	La 200-a jaro; en la jaro 2007; en 2007; en la 2007-a jaro; Kioma jaro? En kioma jaro?		
月份表达法	en aprilo; en la kvara monato; en marto de 2007; En kiu monato?		
日期表达法	la sepa tago; Kioma tago estas hodiaŭ? Hodiaŭ estas la sepa de marto, 2007. La sepan de majo li revenis.		
星期表达法	lunde; en lundo; en la bela lundo; Kiu tago estas hodiaŭ? Hodiaŭ estas lundo. En venonta lundo li venos.		
钟点表达法	Kioma horo estas? La deka kaj duono. Je la sesa. Je kioma horo vi estos ĉe mi? Je la oka kaj 20 minutoj.		
年龄表达法	Kian aĝon vi havas? Kiun aĝon vi havas? Kia estas via aĝo? Kiomjara vi estas? Kiom vi aĝas? Mi havas 30 jarojn. Mi estas 30-jara. Mi estas 30 jarojn aĝa. Mi aĝas 30 jarojn.		
句中用法	主语	Unu kaj du estas tri. Unu plus du faras tri. Kvaroble tri estas dek du. Miliono estas grandega nombro.	
	宾语	El kvar pomoj, unu mi manĝis, tri mi kunportis. Kiom vi havas? Kvin (mi havas). Vi petas tiom , kiom mi donos.	
	补语	Kvar kaj du estas ses . Mia numero estas 66507436 (ses ses kvin nulo sep kvar tri ses).	
	定语	Mi nur havas ducent ok Yuan -ojn. Estas pli ol 100 lernantoj en la kurso. Li aĝas ĉirkaŭ 32 jarojn..	
备注	以 -a 结尾的序数词用于说明名词的次序，用法同形容词。以 -e 结尾的序数词用于说明动作的次序，用法同副词。 没有词尾的原根数词，没有被其他词限定，也没有格的变化，但以 -o 词尾的数词有数和格的变化，同名词。		

§ 15. 冠词概述

冠词概述		世界语没有不定冠词，只有一个指定冠词 la ，通用于一切性、格、数。用于名词或形容词之前，限定其意义，表示特指或全类。冠词没有数和格的语法范畴。冠词在句中用作定语，总是置于被限定的词或词组的最前面。
冠词用法	应该用指定冠词的几种情形	1. 在已知或特指人和事物前用 la。 2. 在表示人或事物是“独一无二”时，可用 la。 3. 当名词有增补语或定语从句时，可用 la，如果是泛指则不可用 la。 4. 代替物主代词，指自身所有的，用 la。 5. 表示阶级、阶层、集团或时代、朝代的名称前用 la。 6. 表示方位的名词前，用 la。 7. 几个名词连用时，只可以在第一个名词前加 la，后面的不加 la，除非是要特别强调。 8. 普通名词当专有名词使用时，用 la。 9. 专有名词有定语或增补语时，加 la，或是专有名词当普通名词用时，也加 la。 10. 在党派、团体、机关、企业、学校等单位名称和重大历史事件、会议、建筑物和书名前加 la。 11. 形容词表示最高程度时，加 la。 12. 表示日期和钟点的序数词前要用 la。 13. 其它词类以“引语”形式当名词用时，加 la。
	不使用冠词的情形	1. 呼语中不用 la。 2. 在谚语、格言和定义中常不用 la。 3. 凡是泛指的人或事物都不加 la。 4. 凡名词已经被物主代词或指定代词限时，不能再用 la。
备注		1. 冠词的用法和在别的语言里一样。感到困难的人，开始时可以完全不用。 2. 物主代词前加了 la 时，不能再加上名词。

§ 16. 连词概述

连词概述		用于连接词、词组或子句的词，叫作连接词，简称连词。连词按作用可分为并列连词和从属连词两大类。	
连词	并列关系	单连词	kaj, aŭ, sed, dum, ĉar, tamen, nek, kiel, ankaŭ, des malpli, sed ja, sed tamen, plus, minus
		副词性连词	eĉ, nome, sekve, ja, malgraŭe, poste, pruve, tiel, tial, do, alie, male, cetere, krome, same, fine, t. e. (=tio estas), pro tio, fakte, efektive, vere, estante ...
	从属关系	双连词	kaj...kaj, ne...nek, nek...nek, aŭ...aŭ, ne nur...sed ankaŭ, ne sole...sed eĉ, jen...jen, eble...eble, parte...parte, kiel...tiel ankaŭ, kiel...tiel same, ne nur ne...sed eĉ, unutempe...alitempe, unufanke...duafanke, ju pli... des pli
零连词		ke, apenaŭ, se, ĝis, dum, kiel, ol, kvankam, kvankam...tamen; kvazaŭ, ĉu...ĉu*, kiel se, ol se, ĉar, sed ĉar, certe ĉar, tiel ke, tial ke...	
零连词		零连词，只是一个对从句的技术性解释术语，并不是出现在句子中一个具体的词。零连词是用于本身没有连词的从句与主句之间连接时的技术性解释。这类从句是含有关系词和疑问词的各种从句。参见 § 25- § 31 各种从句	
备注		* 在---kiel vi fartas? --Bone, kaj vi? 问答题句子中的 kaj vi? 是句子省略了一部分成分，不是 kaj 当疑问词用的。 * des pli ke*, *tiom pli ke* 见 § 29 增补语从句; *ĉu...ĉu 也用于并列句。* plus 和 minus 只用于连接数词。 * 连词在句子中起连结子句作用，充当功能语成分。部分并列句可由副词形式的连词来连结。	

§ 17. 感叹词和象声词概述

感叹词	概述	表示说话人的感情和态度的词叫作感叹词。感叹词在句中不与别的词发生句法上的关系，是属于独立成分；通常用逗号将感叹词与其他词分开。表示强烈感情色彩时用感叹号。感叹词也可以独用构成独词句。有些感叹词可以当作前缀或词根使用。不少感叹词可以表达多种不同的感情，甚至完全相反的感情，需结合上下文来理解。
	常用词	He! He ho! Hola! Uhu! Hoj! Ts, ts! Ha lo! For! Ho! Huŝ! Tju! Bis! Ĉit! Ŝŝ! Ts! Ek! Halt! Hej! Help! Hop! Ho ruk! Ŝtop! Tpr! Ha! Ha ha! Ho! Aha! Aj! Ba! Be! Ehe! Ej! Fi! Fu! Hi hi! Hm! Hu! Hura! Nu! Oho! Oj! Pa,pa! Ve! Ho ve! Bis! Brave! Vivu! Dankon! Pardonon! Ĝis!
象声词	概述	象声词是模拟人或动物动作时发出的声音词。象声词在句中不与别的词发生句法上的关系，是属于独立成分；通常用逗号将象声词与其他词分开。象声词也可以单独使用构成独词句。
	常用词	aŭ! bac! baj... baj...! bam! ban-ban! bang! be! bim! bim-bom! br! (aŭ: brr!) bum! gaŭ! gik-gak ging...gang..., giling...gilang glu-glu! glu-glu-glu! glump! hu hu!: huhu! hu-u-u! kling-klang! kluk, kluk! kokerik: kurre, kurre! kŭaks, kŭaks, brekekekeks! kva! kvak! kvivit! kvivit! kvivit! la la la (aŭ: tra la la) la! lu...lu...! miaŭ! pep, pep! pif! paf! pip, pip! puf! pum! puĉ, puĉ, puĉ! riĉ-raĉ! riĉ-raĉsss! tik-tak! tin tin tin! tpr! tra ra ra! trateratra! ŭal!
备注		*有些感叹词和象声词可以当词根或前缀使用，加上词尾派生出新词。*有些其他词也当感叹词使用。

§ 18. 简单句类型

简单句的概述	由唯一的子句构成的句子，叫作简单句，分为无主句和完全句。简单句是以谓语动词为核心，有主句是由“主语+谓语”及其扩展成分构成。参见 § 3 句子成分及其构成元素、§ 4 世界语核心词及其扩展成分。			
按语气划分的句子的类型	陈述句	肯定句	Mi estas laboristo. Mi amas babili kun vi en la reto. La knabino kantas. Mono mankas al mi.	
		否定句	Mi ne estas instruisto. Mi ne intencas iri al UK. Mi ne havas okazon vidi la faman kantiston.	
		假定句	Li elspezus eĉ la trezoron de Dario. (se li ĝin havus.) Sen via helpo mi ne estus sukcesinta.	
	疑问句	用来提问的句子叫作疑问句。疑问句一般用疑问词提问或用疑问语调表示，句末用问号结尾。		
		是非疑问句	Ĉu vi povus helpi min? Ĉu li estas via amiko? Ĉu la kanto ne estas bela? Vi ne preferas lerni la novan lingvon, ĉu ne? Vi ne amis min plu, ĉu?	用 jes 或 ne 回答
		选择疑问句	Ĉu vi volas kafon aŭ teon? Ĉu vi intencas reiri aŭ resti?	不可用 jes 或 ne 回答
	祈使句	表示请求、希望或命令的句子叫作祈使句。祈使句的谓语动词用命令式词尾 -u，句末用感叹号或句号，以降调结尾，主语为第二人称代词 vi 时，则省略不用，但其他人称的代词不能省略。		
		备注	委婉请求方式 例: Bonvolu ... Mi volus, ke ... Mi dezirus, ke ... Estu tiel kompleza, kaj ... 温和禁止方式 例: Gardu vin, ke ... Atendu, ke ... Mi avertas, ke ...	
	感叹句	表示喜怒哀乐等强烈感情色彩的句子叫作感叹句。感叹句的句末用感叹号，并以降调结尾。		
		感叹词	Ho, vi estas bela! Ho ve, mi venis malfrue. Ve, ve, ve! Ni estas kaptitaj!	
		Kia (+名词)	Kia malsaĝulo mi estas! Kia ĝoja festo! Kia bruoj!	
		Kiel (+形容词、副词、动词)	Kiel belege! Kiel bela vi estas! Kiel plaĉas al vi!	
		Kiom (+副词、动词)	Kiom mi amas vin! Kiom multe vi lernas!	
		词、词组或者句子当用强烈感情语调说出可变为感叹句。	Se mi nur havus flugilojn! Kiom da judoj peris en la koncentrejoj! Kion vi vidas! Benata estu la tago, kaj grandaj kaj gloraj estu ĝiaj sekvoj! Vin mi bedaŭras, malfeliĉa amiko! Senhonte aŭskulti! Kio!	
	备注	用 Ke...nur...-u...! 或 Se...nur...-os...! 句式，表示担心或不希望发生，用感叹号结尾。例: Ke mi nur ne malsaniĝu! Ke mi nur ne perdiĝu! Se oni nue ne refandos min!		

§ 19. 复合句类型

概述	由有两个或两个以上子句内部之间有某种关系的子句组成的句子叫作复合句。复合句，按照其内部的关系分为并列复合句和从属复合句两种。复合句内部还可以相互嵌入下级复合句，构成更复杂的句子关系。		
并列复合句	并列复合句简称并列句，子句之间属于并列关系。通常是用并列连词来连接子句。	参见 § 22. 并列复合句概述	
主从复合句	主从复合句简称从（属）句，是以子句充当另一个子句的句子成分，子句之间属于从属关系。通常用从属连词来连接从句；或直接用疑问句和关系句担当从句，不需要连词。这类没有连接词的从句都属于零连词结构。除了谓语以外，其他各种句子成分都有从句形式。	参见 § 23. 主从复合句概述 参见 § 26. - § 31. 各种从句	

§ 20. 独词句、省略句和无主句概述

独词句	概述	没有主语和谓语，并且也没有被省略的成分，是由词或词组组成的独立句子，称为独词句。		
	例子	For! Teren! Flanken! Via kapo malantaŭen! La kapo dekstren! Ne fumi! Malpermesite afiŝi! Atenton!		
备注	这类句子常用来表示强烈感情色彩的命令、禁止或口令。独词句多用于口语和警示语。			
省略句	概述	在一定的语言环境中，完全句被省掉略掉一些句子成分并保持意义不变时，即称之为省略句。		
	例子	Bonan tagon. Ĉion bonan. (Estas) Bedaŭrinde, (ke) ĝis nun mi ne havas okazon viziti vin. Sukceson!		
备注	省略句的被省略部分是可以补全的，而独词句是不可补全，因为添加了其它成分，它的意义会发生细微的变化。			
无主句	概述	谓语动词没有要求有主语的句子，称为无主句。这类句子通常多用于表达自然现象。		
	自然现象	Ventis. Pluvas. Ekpluvas. Neĝas. Hajlis. Fulmis. Tagiĝis. Vesperiĝas. Frostas. Noktiĝis. Estas varme.		
	非自然现象	Temas pri alia problemo.	无第二人称 vi 的命令式	Dancu! Silentu! Revenu tuj! Skribu al mi.
备注	第二人称 vi 的命令式除非是在会产生歧义的情况下，否则是不能加上主语 vi 的。从句中的命令式则不能省略。			

§ 21. 独立成分概述

概述	呼语、插入语、感叹语与句子中的谓语、主语、补语、宾语、状语、定语、增补语及功能语都无任何语法关系。在句子中属于独立层次句子独立成分。独立成分在句子中一般都用逗号将其与其他句子成分隔开。		
呼语	呼语是交际过程中用于呼喊对方，以引起注意，常用名词或形容词。如: kara mia, Johano, venu.		
插入语	是与句子其他成分无语法关系的词、词组或短句。他对句子内容表明态度或评价。如: ..mi scias..; laŭ mia opinio		
感叹语	感叹词或表示感叹的副词。如: Ho, fine vi alvenas! Jes, mi estas. Bis! Brave! Dankon! Ho ve! 参见 § 17. 感叹词		

§ 22. 并列复合句概述

概述	由并列连词将两个或两个以上的在意思上相互关联而在语法上又互不依从的子句连在一起，这种句子叫并列复合句。并列句通常用并列连接词来连接。参见 § 16. 连词概述	
平行关系	前一子句和后一子句在意思上相互补充。	La knabo spiras iom malfacile kaj la vangoj brulas. Kaj pluvos kaj neĝas. Mi ne renkontis lin, nek lian fraton. Nek Esperanton ŝi lernis, nek la anglan lingvon.
递进关系	在前一个子句的基础上，后一子句对意思进一步加以发挥。	Via opinio estas ĝusta, kaj mi ĝin aprobas. Ne nur oni punis lin, sed li devis kompensi ankaŭ la faritan malutilon. Mi ne aprobas vian projekton, des malpli mi vin helpos pri ĝi. Kamarado Liu Feng ne diros al ŝi tian aferon, cetere tio estus neutila.
接续关系	前一子句所表示的动作发生后，紧接着发生后一子句所表示的动作。	Li malfermis la kaĝon, la birdo forflugis. Mi malbutonumis kaj ŝi min ekzamenis. La suno leviĝis; ni ekiris en la direkto al la urbeto.
转折关系	在语义上，后一子句转折到与前一子句相反的方向。	Mi volis ŝlosi la pordon, sed mi perdis la ŝlosilon. Mi invitis lin, sed tamen li ne venis. Vi klopodis ja multe sed mi tamen ne estas kontenta pri via laboro. Ni devas lerni de ĉiuj landoj ĉion al ni utilan, tamen lerni de aliaj ne signifas kopii ĉion meĥanike.
对照关系	前一子句和后一子句所谈的内容或所表达的意思形成对照。	Esperanto daŭre vivas, dum Volapuk jam longe estas mortinta. Lia patro estis honesta homo, dum li estas fripono. Vi nur babilis, kaj dume mi laboris anstataŭ vi. La lango laboras, kaj la mano nenifaras. Kiel do li estus fininta la laboron, dum li apenaŭ ĝin komencis? Mi eĉ ne vidis lin unu fojon, kiel do li estus mia amiko?
选择关系	对前后两个子句所提供的不同情况进行选择。	La ŝipo kuris sur rifon, aŭ ia alia malfeliĉo ĝin trafis. Aŭ ŝi perdis sian monujon, aŭ iu ĝin ŝtelis. Jen la junuloj kantis, jen ili dancis. Ĉu li venos, ĉu li ne venos, ni ne plu atendos.
推论关系	以前一子句表达的意思为依据，进行推论，得出后一子句的结论。	Vi faris la eraron, sekve vi devas ĝin ripari. Ĉiuj homoj devas morti, nu, Sokrato estas homo, Sokrato devas morti.
阐释关系	后一子句对前一子句的内容加以说明、进行解释。	Mi bedaŭrinde ne revidos vin, nome mi devas forveturi morgaŭ. Ne timu, mi ja ne volas vin ofendi. Telefonu refoje posttagmeze, ĉar nun li forestas.
备注	虽然不同的连词可以表达子句与子句间的不同关系，但有时候，同一个连词用在不同的两个子句之间却可以表示不同的关系。如何判断两个子句之间的关系呢？在这种情况下，其主要依据是两个子句之间所表达的逻辑概念，而不是连词本身。	

注：本节内容引自 www.elerno.cn (《世界语学习》) 网站的《关于并列复合句中各分句之间的关系》一文。(作者：周光志)

§ 23. 主从复合句概述

概述	用一个子句充当另一个子句的句子成分，这种句子叫作主从句。处于主导地位的子句叫主句，处于从属地位的子句叫从（属）句。从句用从属连词或零连词连接于主句。从句是句子成分扩展的复杂表达形式。		
类型	按作用	按充当主句的句子成分分为六种：主语从句、补语从句、宾语从句、定语从句、增补语从句、状语从句	
	按结构	有连词从句	有连词从句就是用连词连接起来的从句。 Ke 是各类从句中最常使用的连词。
		零连词从句	凡是用疑问句或含有关系词的从句，都是不需要用其他连词连接于主句，是零连词从句。
	嵌入式从句	在从句中再嵌入一个或几个句子，构成并列或从属的子句关系。这类从句比较复杂。	
位置	前置型	放在主句前	Ĉar vi ne venis, mi foriris.
	后置型	放在主句后	Mi scias jam, kion mi faru.
	插入型	插入主句中	La homon, pri kiu vi parolas, mi neniam vidis.
	注：从属句与主句之间需要用逗号分隔开。		
关系	与主句的关系	整句关系	凡是用连词连接的从句和以疑问句充当的从句，与主句之间都是整句内容有关系。
		部分关系	凡是有关系词的从句与主句之间只是关系词所指代的部分内容有关系。
从句谓语的时	相对时	以 ke 连接的主语从句、补语从句、宾语从句、定语从句，以疑问句充当从句及主句中指示代词 tio 前有 pri, je, al, de, el, kun 等前置词的子句谓语都用相对时。	
	绝对时	以关系词引导的从句、增补语从句及状语从句都用绝对时。	
从句谓语的式	陈述式	范围	主语从句、补语从句、宾语从句、定语从句、增补语从句、状语从句
		用法	用于陈述事实时。陈述式有相对时和绝对时两种时间关系。
	命令式	范围	主语从句、补语从句、宾语从句、定语从句、增补语从句、状语从句
		用法	表示愿望、打算、命令、含有请求或因主句行为促使从句行为发生时。
	假定式	范围	主语从句、补语从句、宾语从句、定语从句、增补语从句、状语从句
		用法	1. 主句用假定式时； 2. 从句表示虚拟、不真实或不可能发生的事件； 3. 被限定词在主句中被否定或被提问时； 4. 受主句影响导致不可能发生的行为状态； 5. 主句行为被否定引起从句行为发生时； 6. 用 ol ke 进行不平等比较时； 7. 用 kvazaŭ 进行假设比较时。
备注	是非疑问句的宾语如是含有疑问词的从句时，则将疑问词前移到主句句首，用 ke 来连接从句。这种现象需要注意。 * 注意：一个句子中理论上可以有多个从句，但这种冗长复杂的表达法在日常交际应用中是不值得效仿的。		

§ 24. 从属连词 ke 的用法概述

连词 ke 的概述		连词 ke 本身没有任何具体的词义，一般是用于连接从属句。（特例参见 § 18. 感叹句备注）
tio*+ke		Tio, ke s-ro Song mortis, estas vera.
前置词 +tio+ke		Mia permeso estas ligita kun tio, ke vi ĝustatempe revenos. Nenio okazis krom tio, ke mi ricevis malgravan leteron. Mi ŝanĝis mian decidon je tio, ke mi restos hejme. Li multe helpas min per tio, ke li lerte asistis.
副词 *+ke		Mi ne volas ripeti miajn vortojn, des pli ke ĉiu el vi facile mem trovos la respondon. Male ke li estus riĉulo, li ne havas unu groŝon! Escepte ke li neniam revenos, mi certe vidos lin. Nun ke mi finis mian taskon, mi ripozos. Li forprenis mian libron, spite ke mi ne konsentis kun li. Supoze ke ĉio prosperos, vi sukcesos.
形容词 *+ke		Ĵaluza, ke lia edzino koketas kun mi, li forsendis min. Ĝoja, ke li povas iom perlaboron, la junulo prenis la varon kaj eliris.
动词 *+ke		Mi ne scias, ke li estas malsana. Mi esperas, ke vi povos viziti s-ron Adek kun mi. Mi sentis, ke mia kapo kvazaŭ romiĝis. Mi volas foriri, ke ŝi ne zorgu pri mi. Mi tre ĝojas, ke hodiaŭ li povas viziti min.
名词 *+ke		Mi havas la senton, ke ĉio prosperos. Via deziro, ke vi irus tie, estas stranga. Mi ricevis depeŝon, ke mi devas iri. Mi ricevis la ordonon, ke mi atendu.
区分从句类型的判断要点	主语从句	以 tio 充当形式主语时， ke 在 tio 后面。或主句本身没有主语，而且补语是副词形式时。
	宾语从句	在“主语+谓语”的主句结构之后，且谓语动词是他动词或以不定式当宾语时；或在分词之后。
	定语从句	在名词或前置词+ tio 之后，且名词或 tio 的前置格在主句中充当主语、宾语、补语或定语时。
	补语从句	在“主语+谓语”的主句结构之后，且通常谓语动词是 estas 。
	增补语从句	紧跟在副词和形容词之后，除了 nun, tiam, tiel, tial, spite 以外；或在部分的“(副词)+前置词+ tio ”之后。
用法备注	状语从句	紧接 nun, tiam, tiel, tial, spite 等几个副词或在部分的“前置词+ tio ”之后；或在自动词之后。
	1. Ke 连接在分词形容词或分词副词之后一般都是作分词的宾语。 2. Ke 连接名词之后通常是当定语。 3. Ke 连接动词之后通常是当宾语或状语。 4. Ke 连接形容词之后通常是当增补语。 5. Ke 连接副词之后通常是或状语，如果副词修饰另一副词或形容词则是当增补语。 6. Ke 连接在 esti 之后，当主句没有主语时，通常是主语，否则是主语补语。 7. Ke 连接 tio 之后，并且 tio 是指代 ke 子句内容，那么从句则由 tio 在主句中充当的成分来确定。 8. 当宾语从句的疑问词前移到主句句首时，ke 用来连接宾语从句。	

§ 25. 关系句用法概述

关系句概述	关系句就是用关系词引导的从句，这类从句本身没有连接词来连接于主句，属于零连词句类。这类从句，在主句里通常都有相对应的先行词与其相呼应。在不影响句子的理解时，通常也会省略主句中的先行词。关系句可以充当各类从句。				关系词	kio	kiu	kia	kiom	kiam
					先行词	tio	tiu	tia	tiom	tiam
先行词概述	先行词在主句中并没有具体的词义，其具体的词义是由关系句来揭示的。先行词有主格、宾格和前置格三种格。关系词的格不要求与先行词一致。其格由词类本身和在从句中的用法来确定。关系词的数与先行词的数要保持一致。先行词在主句中充当什么句子成分，那么从句也就充当主句的什么句子成分。				关系词	kie	kiel	kial	kies	
					先行词	tie	tiel	tial	ties	tiu
应用范围	先行词	先行词的格	关系词	先行词的省略						
主语从句	tio, tiu	主格	kio, kiu, kies	tio , 从句在谓语后时。 tiu 不能省略。						
宾语从句	tio, tiutiom	宾格/前置格	kio, kiu, kies, kiom	tion 一般都被省略，但是前置格时不能省略。						
补语从句	tio, tiu, tia	主格	kio, tiu, kia	主补中先行词在 jen 后和 estas 一起被省略。						
定语从句	tiu, tia	主格/宾格	kiu, kia, kies kiam*, kie*	从句紧接被限定修饰的名词时， tiu 可省略，但远离被限定词时，且容易造成歧义时，则不能省略。若 tiu 是前置格时，也不能省略。						
增补语从句	前置词+ tio/tiu, tiom	前置格	Kio, kiu; kiom	无省略						
	tiel+副/形	----	kiel*	无省略						
状语从句	tiam, tie, tiel, tial, tiom		kiam, kie, kiel, kial, kiom	tiam, tiel; tiom 用前置格时则不能省略。						
	前置格 tio , 前置格 tiu	前置格	kio kiu	无省略 参见 § 31. 状语从句概述						
备注	1. kiam 句当定语时，被限定的通常是表示时间的名词；kie 句当定语时，被限定的通常是表示地点的名词。 2. tio 如果不是以 kio 呼应，而是以连词 ke 连接时，则不是先行词，而是代词，是指代 ke 从句的内容。 3. 关系词后可以加上 ajn 当让步的状语，但是疑问词却不能加 ajn。疑问词可以加 do 表示强调，并且含有疑问词的从句，在主句里是没有先行词的。 4. 如果被限定的名词前已有冠词 la 时，则先行词 tiu 不能再重复使用。 5. 连词 kiel（象……一样，象……）用法参见 § 30 增补语从句；关系词 kiel 的用法参见 § 31 状语从句概述									

§ 26. 主语从句概述

连词	ke	Tio, ke s-ro Song mortis, estas vera. Ne helpas ni, ke li ne venis. Estas bedaŭrinde, ke mi ankaŭ ne tute ellernis la lingvon. Domeĝe, (<i>ke</i>) li tute obstiniĝis. Estas vere afable de vi, ke vi ree elspezis tiom multe da mono.	Se 连接的子句只用在主语从句和状语从句。谓语动词 estas 有时可省略。	
	se	Se li mortis, tio estas malfeliĉo. Estus bone, se li venus. Estas utile, se vi nin helpos.		
零连词	疑问句	ĉu	Estas dube, ĉu li tute komprenis viajn vortojn.	主句中沒有先行词
		特指问句	Estas dirite, kiam ni iru. Ne estas certe, pro kio li mortis. Ne estas scieble, kio lin instigis al tia frenezaĵo.	
	关系句	kiu kio kies	Tiu, kiu diris tion al mi, mortis. Tiuj, kiujn vi denunciis, venĝos al vi. Kiu kaĉon kuiras, tiu ĝin manĝu. Tio ne estas konsilinda, kio estigas konfuzon. Tio ne povas esti komika, kio estas plorinda. Tiu, kies portreton vi montris, estas mia fratino.	先行词 tio , tiu . tio 有时候可以省略。 tiu 不能被省略。

§ 27. 宾语从句概述

连词	ke	Mi ne scias, ke li estas malsana. Mi esperas, ke vi povos viziti s-ron Adek kun mi. Mi sentis, ke mia kapo kvazaŭ rompiĝis. Mi avertas vin, ke vi ne iru tien.	自动词后的 pri tio , ke 可省略 pri tio 。	
零连词	疑问句	ĉu	Mi ne scias, ĉu li revenos morgaŭ. Skribu al mi, ĉu vi venos.	主句中沒有先行词 *注意: 宾语从句的疑问词前移现象
		特指问句	Neniu scias, kial li ne plu lernis la anglan lingvon. Mi ankoraŭ ne scias, ĝis kiam mi povos reveni hejmen. Mi tute ne komprenas, kion mi faru. * Mi ne scias, kion vi volas, ke mi faru. Kion vi aŭdis, ke oni diras pri tio?	
	关系句	kiu kio kies	Faru tion, kio plaĉas al vi. Faru (tion), kion mi ordonis. Mi ne konas tiun, kiu alportis la leteron. Mi volas diri tion al tiu, kiu sidas ĉe la knabino. Li parolas al mi pri tio, kio ĵus okazis tie. Mi ne konas tiujn, kies nomojn vi menciis.	先行词 tio , tiu . tio 与 kio 格一致时 有时候可以省略。
引语	直接引语	直接引语就是直接引用原话, 引语前用冒号或破折号, 引语用双引号。 Li diris: “ Mi ne volas. ” “ Ligita ”, li serizore aldonis, “ kun fingringo ”. --- Sinjoro , -- ŝi diris, -- ĝi estas urĝa .		
	间接引语	间接引语就是将原话转换为宾语从句。原话是陈述句用 ke 连接, 疑问句则直接引用。注意人称转换。 Ili ne sciis, ke trafos ilin malbono. Li demandis min, de kie mi estas. Li respondis, ke li havas la libron.		

§ 28. 补语从句概述

连词	ke	La demando estas, ke nun mi scias neniom. Lia ordono estas, ke ni iru. Lia malfeliĉo estas, ke li nenion antaŭdiras. Mia peto estas, ke vi tuj komencu lerni. Mi ŝanĝis mian decidon je tio , ke mi restos hejme.	主句中沒有先行词	
零连词	疑问句	ĉu		La problemo estas, ĉu ni iru aŭ restu. La demando estas, ĉu mi povas lerni de vi.
		特指问句		La demando estas, kiam ni komencu la aferon. La problemo estas, kial mi ne povas iri kune kun vi. La problemo estas, kion li jam diris al mia patro. Tio estas, kial li silentas. Jen (<i>tio estas</i> ,) kial li silentas.
关系句	kiu kio kia	Li estas (<i>tiu</i>), kiu vin savis. La feino ŝanĝiĝis tia, kia ŝi estis antaŭe. Jen (<i>li estas tiu</i> ,) kiun vi savis. Tio estas, kion vi diris al li hieraŭ matene. Jen (<i>tio estas</i> ,) kion vi diris al li hieraŭ matene. Kia oni vin vidis, tia oni vin taksas. Mi misprenis vin por tiu, kiu amas kanti. La feino sin transformis en tion , kio ŝi antaŭe estis.	先行词 tio , tiu , tia , tiu , 有时候可以省略。 tio estas 前有 jen 时, 可以省略。	
备注	充当主句主语的补语叫主语句, 而充当主句宾语的补语则叫宾语补语从句。			

§ 29. 定语从句概述

连词	ke	Mi havas la senton, ke ĉio prosperos. Via deziro, ke vi irus tie, estas stranga. Mi ricevis depeŝon, ke mi devas iri. Mi ricevis la ordonon, ke mi atendu.	主句中沒有先行词	
零连词	疑问句	ĉu		La demando, ĉu ni vere bezonas Esperanton, ne estas plu diskutebla.
		特指问句		Mi ne ricevis de li respondon, kiam li komencos la laboron. Li ne sendis la ordonon, kiam mi revenu. Li ne havas sperton, kiel oni povas instrui pli bone.
关系句	kiu kia kies kiam kie	La homo, kiu vin vizitos, estas mia bona amiko. Mi sendis al vi la libron, pri kiu vi parolis kun mi. Mi perdis tiun leteron de via amiko, kiu ĵus alvenis. Hieraŭ mi vizitis la profesoron, kies libro vin interesas tiom. Li venis ĝuste en tiu tempo, kiam mi ne estis hejme. La lastan okazon, kiam mi lin vidis, mi lin eĉ ne rekontis. Mi diris nenion, kio estus malvera. Ni sidiĝis apud la fonto, kie estas agrabla ombro.	先行词 tiu , tia . tiu 有时候可以省略。 Kiam , kie 用于定语从句时, 参见 § 25.	
备注	La knaboj, inter ili estas mia frateto, iris al la kampo. 用 inter 时, 后面不能用 kiuj , 而是应该用人称代词或指示代词。 La knaboj tre dankas por viaj donacoj, inter tiuj por la lignoĉevalo. 限定表示时间或地点的名词, 用 kiam 或 kie 。			

注: 1. 特指问句是指用 **kio**, **kia**, **kiu**, **kies**, **kiom**, **kial**, **kiel**, **kie**, **kiam** 疑问词提问的句子。

2. 关系词 **kiu** 和 **kia** 的数与主句中的先行词的数应保持一致。关系词的格视其所在从句中的作用而定。

§ 30. 增补语从句概述

类别	从句常见结构识别词	说明	例 句	
有连词增补语从句的表现形式	形容词+ke	原因	Ĵaluza, ke lia edzino koketas kun mi, li forsendis min. Ĝoja, ke li povas iom perlaboron, la junulo prenis la varon kaj eliris.	
	tiel...ke	程度	Oni tiel malhelpis min, ke mi malbonigis mian tutan laboron. Parolu tiel , ke oni vin komprenu.	
	tia...ke	程度	Tia bruo estis en la salono, ke oni tute ne povis aŭdi la oratoron. La sukceso estis tiom granda, kaj la entuziasmo tiel varme vekita, ke la ĉeestintoj proponis organizi veran kongreson en aŭgusto 1905.	
	tiom...ke	程度	Tiom li malfortiĝis, ke eĉ sian manon li ne povis levi.	
	alia -o...ol ke multe pli -a...ol ke	结果	Li havas alian sintenon, ol ke oni povus kun li simpatinii. Li estas multe pli forta, ol ke vi povus lin venki.	
	tiel pli... ke	程度	Li estas tiel pli forta, ol ke vi povus lin venki.	
	tiom pli ke	程度	Ni ne devas fari tion, tiom pli, ke la agadomaniero de C. ŝajnas al mi ne tre fidinda.	
	male ke	结果	Male ke li estus riĉulo, li ne havas unu groŝon!	
	des pli ke des malpli ke	程度	Mi ne volas ripeti miajn vortojn, des pli ke ĉiu el vi facile mem trovos la respondon. Mi ne lernis la francan lingvon, des malpli ke mi vin helpos pri ĝi.	
	kondiĉe ke	条件	Mi iros tien nur kondiĉe ke oni min speciale invitos.	
	supoze ke	条件	Supoze ke ĉio prosperos, vi sukcesos.	
	tro -a ke tro -a ol ke (参见 § 30) tro -a por	结果	La aero tie estas tro maldensa , ke la homo povu tie vivi. Liaj instrukcioj estis tro konfuzaj, ol ke mi povus min konfidi al ili. Tio estas tro bela por esti vera. Viaj okuloj estas tro puraj por vidi malbonon. David estas tro ĝoja por esti kvieta.	
	escepte (de tio,) ke	情况	Escepte ke li neniam revenos, mi certe vidos lin.	
	per tio, ke	方式	Li multe helpas min per tio, ke li lerte asistis.	
	dank' al tio, ke	方式	Li sukcesis nur dank' al tio, ke la cirkonstancoj lin favoris.	
	ke..., ol ke	比较	Pli bone estas, ke la komitato faru tro multe, ol ke ĝi facilanime faru ian paŝon.	
	pere de tio, ke	方式	Pere de tio, ke mi konas lin, mi sukcesis.	
	alia...ol malsama...ol	比较	Nun ŝia rideto estas alia ol matene. Li havas malsaman karakteron ol lia patro.	
	malpli ...ol pli...ol	比较	Mi lernos malpli bone ol vi. Ni sentas nin ĉi tie pli bone ol hejme.	
	pli ol	比较	Li amas vin pli ol mi.	
	preferi ... ol	比较	Mi proferas morti ol senhonorigi.	
	pli...kiel... ol kiel (tute) alia ol kiel	比较	Li estas pli granda kiel poeto, ol kiel dramverkisto. Ŝi estis tute alia, ol kiel li ŝin imagis al si.	
	kvazaŭ	比较	Ili amas sin reciproke, kvazaŭ ili estus fratoj.	
	kiel	比较	Li fariĝis kiel ŝtono. Li tremas kiel aŭtuna folio. Ŝiaj okuloj estas kiel nokto. Mi trovis la vinon acida kiel vinagro. Mi faros vian idaron (<i>grandnombra</i>) kiel polvo de la tero.	
	tia sama, kiel la sama, kiel	比较	La uzado de la artikolo esta tia sama, kiel aliaj lingvoj. Ŝi havas sur si la saman veston kiel tiam.	
	tiom same... kiel	比较	Letero iris tiom same longe kiel hieraŭ.	
	tiel multe... kiel	比较	Mi scias tiel multe da historioj, kiel la dio de dormo.	
	tiom multe... kiel	比较	Mi scias tiom multe da historioj, kiel la dio de dormo.	
	kiel se	比较	Li veis, kiel se al iu oni eltiris la dentojn.	
	pli...ol se	比较	Neniam oni eraras pli facile, ol se oni kredas sin senerara en ia afero.	
ĉe tiu sama, kiu	比较	Mi restas ĉe tiu sama opinio, kiun mi esprimis antaŭ 8-10 tagoj.		
plej eble kiel -e	比较	Li kuras al ni plej eble kiel rapide.		
零连词从句	关系句	tiom same kiom	比较	Fari por nia afero tiom same, kiom mi.
		tiom, kiom	比较	Kiom pli multe vi ricevis, tiom pli malpli multe ricevis aliaj. Mi gajnis tiom, kiom vi perdis.
		helpe de tiu, kiu	方式	Li faris la laboron helpe de tiu, kiun mi rekomendis al vi.
		pere de tiu, kiu pere de tio, kio	方式	Pere de tiu, kiu vin helpis, mi sukcesis en la tasko. Pere de tio, kion vi donis, mi sukcesis.
说明	常用前置格表达形式	前置词+tio+ke; 前置词+tio+kiom; 前置词+tiu+kiu		
	增补语从句基本结构	副词+副词/形容词+ke; 形容词+名词+ke; 副词+前置词+tio+ke; 前置词+tio+ke; 比较连词 ol、kiel、kvazaŭ 和关系词 kiu、kio、kiom 等。		
	1. 增补语从句国内原来的语法书一般是划归状语从句的。疑问句都不能充当增补语从句和状语从句。 2. Kiel 在增补语从句里是看作连词, 而不是关系词。参见 § 31 状语从句概述。 3. 用关系句充当增补语从句时, 主句里通常都有先行词。			

§ 31. 状语从句概述

类别	从句常见结构识别词	说明	例句		
有连词的状语从句	(<i>por tio</i>) ke	目的	Mi volas foriri, ke ŝi ne zorgu pri mi.		
	(<i>pro tio</i>) ke	原因	Mi tre ĝojas, ke hodiaŭ li povas viziti min.		
	sen (<i>tio</i> .) ke	情况	Li iris al vi, sen ke mi lin sendis. Li foriris sen tio, ke oni tion rimarkis.		
	krom (<i>tio</i> .) ke	情况	Nenio okazis krom tio, ke mi ricevis malgravan leteron.		
	kun <i>tio</i> , ke	情况	Mia permeso estas ligita kun tio, ke vi ĝustatempe revenos.		
	anstataŭ (<i>tio</i> .) ke	情况	Anstataŭ tio, ke ni vane atendas, pli bone estas tuj komenci la laboron.		
	ke	结果	Li kriegis, ke li tute raŭkiĝis. Besto ne parolas, ke oni sciis, kio al ĝi doloras.		
	tial ke	原因	Ĉiuj ŝatis Esperanton nur tial, ke ĝi alproksimigas reciproke la korojn de la homoj.		
	Tiel ke	结果	Ege li hontis pri la afero, tiel ke li ne kuraĝis eĉ eliri sur la straton.		
	tiel /tiamaniere ke	方式	Tiel li foriris, ke li eĉ ne rerigardis. La laboro estas farita tiamaniere, ke ĉiu faris sian taskon aparte.		
	ĉe <i>tio</i> , ke	情况	Mi surprizis lin ĉe tio, ke li volas ŝteli mian monujon.		
	por (<i>tio</i> ,) ke	目的	La bolido sufiĉe proksimiĝis al la tero, por ke oni ĝin mezuru.		
	malgraŭ (<i>tio</i> .) ke	让步	Estas varmege, malgraŭ ke la suno staris jam malalte.		
	spite (<i>de tio</i> ,) ke	让步	Li forprenis mian libron, spite ke mi ne konsentis kun li.		
	pro <i>tio</i> , ke	原因	Vi ne devas kulpigi min pro tio, ke mi ne plenumis vian deziron.		
	antaŭ <i>tio</i> , ke	时间	Sciigu min pri la decido antaŭ tio, ke vi faros ion.		
	post <i>tio</i> , ke	时间	Multo okazis post tio, ke vi foriris.		
	nun ke	时间	Nun ke mi finis mian taskon, mi ripozos.		
	tiam ke	时间	Tiam ke ili estis en Romo, kompreneble li rigardis la katakombojn.		
	ĉar; tial, ĉar	原因	Mi petas tion tial, ĉar mi scias inklinon de la plimulto da homoj. Ŝi, ĉar ĉarma, plaĉas al mi.		
	kvankam...(tamen)	让步	Kvankam li lernis Esperanton, tamen nun li jam mallernis. Ŝi, kvankam ĉarma, plaĉas al mi.		
	se	条件	Se foriris la katoj, festenas la ratoj. Ĉion venkas la virino, se ĉarma. Se lin kompari kun la nuna reĝo, li estis Apolono ĉe Satiro. Ĉestu du atestantoj: se ne , mi ne subskribos la kontrakton.		
	eĉ se	让步	Eĉ se mi volus halti, mi ne povus. La taskon, eĉ se malfacila, ni devas fari.		
	krom se	条件	Krom se min retenos grava laboro, mi vin vizitos.		
	escepte se	条件	Ĉio prosperos, escepte se intervenas io ne atentita.		
	ĉiufoje, se	时间	Ĉiufoje, se li venas, li alportas donocon.		
	pri <i>tio</i> , se	条件	Se Esperanto tamen vivis kaj kredis regule, ni povis pri tio sincere nin gratuli.		
	laŭ <i>tio</i> , ĉu...aŭ	条件	Ni vestos laŭ tio, ĉu la vetero estas varma aŭ malvarma.		
	laŭ <i>tio</i> , kiel	条件	Oni vin respektos laŭ tio, kiel vi kondutos.		
	ĉu...ĉu	让步	Ĉu kun li, ĉu sen li, ni iros.		
	apenaŭ	时间	Apenaŭ ŝi venis al la fonto, ŝi ekvidis sinjorinon.		
	dum	时间	Dum vi skribis la leteron, mi legis ĵurnalon.		
tiel longe dum	时间	Tiel longe dum la situacio tion bezonos, mi pagu duoblan kotizon.			
ĝis; ĝis... ne plu	时间	Mi ne kredis al la diroj, ĝis vi venis. Mi silentos, ĝis oni ne plu bruos.			
antaŭ ol	时间	Antaŭ ol vi venos al mi, li diros al mi veron. Antaŭ ol foriri, mi vespermanĝos.			
post ol	时间	Post ol la prezidanto malfermis la kunsidon, oni komencis la tagordon.			
tiel longe kiel	时间	Tiel longe, kiel ni tiom ne havas, al ni ĉiam minacos krokodilo.			
kiel longe	时间	Kiel longe vi tenos vin je via vorto, ankaŭ mi tenos min je la mia.			
零连词的状语从句	tie, kie de tie, de kie ĝis tie, ĝis kie	地点	Li iris <i>tien</i> , kien mi intencis iri. Tie ni sidigu, kie estas ombro. Li venis <i>de tie</i> , de kie la hirundoj alflugas printempe. Li iris <i>ĝis tie</i> , ĝis kie neniu povis iri. Kuru ĝis tie, kie li estas.	从句后置时, 并且先行词的形式与关系词完全一致时, 可以省略。	
		el <i>tio</i> , kio	情况	Ĉio ĉi rezultas el tio, kion mi ĵus eksplikis.	这类从句的主句惯用先行词
		krom <i>tio</i> , kio,	情况	Krom tio, kion mi ne sciis, mi diris tuton al vi.	
	kun <i>tiu</i> , kiu	情况	Jen li venis kun tiu, kiun ni atendas. Mi ne babilas kun tiu, kiu malplaĉas al mi.		
	Tiom, kiom	程度	Kiom vi min amas, tiom ankaŭ mi vin amas.		
	Tial, kial	原因	Mi amas vin tial, kial vi amas min.		
	laŭ <i>tio</i> , kion	方式	Laŭ tio, kion mi aŭdis, li mortis.		
	tiel, kiel	方式	Mi amas vin tiel, kiel vi amas min. tio estas tiel facila, kiel oni opinias. Li verkis poemon tiel turmente, kiel virino naskis infanon.	这类从句的主句不用先行词	
	Tiam, kiam	时间	La artikoro estas uzata tiam, kiam ni parolas pri personoj aŭ objektoj konataj.		
	关系词 + ajn	让步	Kiu ajn venos, ne enlasu. Kiam ajn vi venos, mi vin akceptos.		
	kiam	时间	Kiam la domo ekbrulis, li dormis. Mi trovis lin ĉiam ĉe laboro, kiam mi lin vizitis.		
	ĵus kiam	时间	Ĵus kiam la tagmento de falis, li elkuris el la brulanta domo.		
	post kiam	时间	Post kiam la gastoj foriris, oni aerumis la ĉambron.		
	de kiam	时间	Li ripozis nek tage nek nokte, de kiam li okupiĝas pri tiu ĉi problemo.		
	tuj kiam	时间	Tuj kiam li ekaŭdis la vekrion, li ekkuris.		
	baldaŭ kiam	时间	Baldaŭ kiam li venis en la ĉambron, oni lin prezentis al la mastrino.		
	kiomfoje	时间	Kiomfoje li ŝin rememoris, liaj okuloj pleniĝis de larmoj.		
ĉiufoje kiam	时间	Ĉiufoje kiam li venis, li alportis lian edzinon.			

注1: 参见 § 30 增补语从句概述

§ 32. 常见的从句省略和压缩形式

类型	连词	压缩后形式	例句
状语从句	ĉar	形容词	Tiu knabino, ĉar tre ĉarma , estas amata de ĉiuj. Ŝi, ĉar ĉarma, plaĉas al mi.
	dum	形容词	Leviĝu kun la suno, edziĝu dum juna .
	kiam	形容词	Kiam uzata pri homo, ‘kio’ aludas ne la individuecon, sed la socian rolon, profesion, ktp.
		副词	Ŝparu kiam bone , vi havos kiam bezone . La rondaj krampoj, kiam interne de difino, entenas kiarigon.
	kvankam	名词	kvankam reĝo , li estis homo. Ni vojaĝis kune, kvankam malamikoj .
		形容词	La nomoj de tempodividoj, kvankam ordinare skribataj per komenca minusklo, ĝenerale ne toleras la artikolon. Kvankam laca , li laboris plu. Tiu varo, kvankam kara , ne estas bona. La sorto donis al mi rolon, kvankam tre flatan , tamen samtempe ankaŭ tre ŝarĝan. La fruktojn, kvankam acidajn , li manĝis. La kondiĉoj, kvankam multe pli kompleksaj , esence la samaj.
		副词	‘Ol’ estas ankaŭ uzata post vortoj, kiuj, kvankam ne estante formale komparativoj, tamen esprimas iele neegalecan komparon. Fine, kvankam malfrue , li alvenis. La taskon, kvankam pene , li plenumis.
	kvazaŭ	名词	Li venis kvazaŭ reĝo (venus). Oni akceptis li kvazaŭ (oni akceptus) reĝon . Li timigis lin kvazaŭ fantomo . Li timiĝis de li, kvazaŭ de fantomo .
		分词副词	La hundoj ekbojis, kvazaŭ ekvidinte urson.
		分词形容词	Oni rigardis lin kvazaŭ perdita . Oni rigardis lin kiel perditan. Li kuŝas, kvazaŭ mortinta .
		副词	Tia konstruo...estas pli permesebla, ĉar la prepozicio por iom malfortigas la dependecon inter la ĉefpredikato kaj tio, kaj tiamaniere la enhavo de tio estas eksplikebla per ke-pripozicio kvazaŭ sendepende de la ĉefprop-a predikato.
		前置格	Kvazaŭ laŭ sorĉa frapo , ĉio mutiĝis.
	se	形容词	Tiu sciigo, se vera , estas miriga. Ĉion venkas la virino, se ĉarma . La vinon, se bona , ni trinkos. La tasko, eĉ se malfacila, ni devas fari.
		不定式	La foso, se preni la plej malmulte, havis almenaŭ 8 futojn da larĝeco. Se lin kompari kun la nuna reĝo, li estis Apolono ĉe Satiro. Plie liaj propraj fakoj, apud farmacio kaj biologiaj esploroj, estas multoblaj: anatomio, fiziologio, patologio, terapiistiko, se citi nur la ĉefajn.
		副词	Ĉeestu du atestantoj: se ne , mi ne subskribos la kontrakton.
(无连词)	不定式	Mi tre ĝojas vidi vin. Mi tuj iros dormi .	
(无连词)	分词副词	Dormante mi sonĝis. Li foriris eĉ ne rerigardante . Perdinte sian tutan havaĵon, li havas nenion. Eĉ farinte ĉion eblan, li ne sukcesis. Havante pluvombrelon, mi elirus malgraŭ pluvo. Kantante marŝas la soldato. Li forte laŭdis la ĉevalon, dezirante ricevi ĝin donace. Eĉ guto malgranda, konstante frapante , traboras la monton. Povante ripozi, li preferis labori. Aldonante la prefikson “ne-”, ni ricevas vortajn neajn.	
宾语从句	(零连词)	疑问词 + 不定式	Mi ne sciis, kiun el la ambaŭ elekti . Li ne scias kion fari . La konsternita ambasadoro ne sciis kion fari kun sia persono. Mi devas kion respondi al la mia instruanto. Multaj Esperantaj vortaroj adoptis tiun procedon, plej oportunan por la uzantoj, kiuj tuj scias, kie serĉi kunmetaĵon. Ŝi ne havis per kio aĉeti lignon. Nun ne havas, per kio malaltigi vian fierecon. Mi ne scias de kie preni la monon por tio. Oni ne sciis kiel aranĝi la aferon. Mi monstros al vi, kiel malligi la nodon. Instruu min kiel kondukti en tia societo. Se la senco ne montras al ni, kian prepozicion uzi , tiam ni povas uzi ‘je’.
	(无连词)	不定式	Mi vidis lin fali . Mi aŭdis la birdojn trili . (=Mi aŭdis, ke la birdoj trilas.)
定语从句	(无连词)	不定式	Mi ne havas kutimon fumi . Mi havas sonĝon iri al Universala Kongreso.
	(无连词)	por+不定式	Mi donacos al vi komputilon por aŭdi muzikon.
	(无连词)	分词形容词	La homo vin amanta estas mia frato. La libro de vi legita estas verkita de sinjoro Tomato.
增补语从句	(无连词)	tro -a por	Tio estas tro bela por esti vera. Viaj okuloj estas tro puraj por vidi malbonon. David estas tro ĝoja por esti kvietita.
备注	1. 状语从句的主语和主句主语相同时，可以使用压缩形式。 2. 状语从句的主语和谓语是 li(ili, ŝi, ĝi)+estas 时，可以压缩。 3. 宾语从句疑问句形式的压缩为“疑问词+不定式”，从句主语与主句的主语也要一样。 4. 定语从句和增补语从句的主语与主句的主语相同，也可以压缩。 5. 定语从句的主语与主句的主语相同时，直接用不定式，不同时用“por+不定式” 6. 以关系词 kiu/kiun 引导的定语从句，可以压缩成分词形容词形式。 7. 如果时间、方式、原因、让步和条件状语从句的主语和主句的主语相同时，那么可以压缩成分词副词形式。 8. 宾语从句的主语与主句主语不同时，将宾语从句的主语当主句宾语，从句谓语转换成不定式当主句的宾语补语。 9. 宾语从句的主语与主句主语相同时，从句的谓语转换成不定式当宾语。 10. 从句的压缩可以使句子简单明快。在实际应用中，我们应该尽量简单句，避免或少用繁杂冗长的从句表达式。		

§ 33. 句子成分的词序

世界语的词序是比较自由的。例如，“Johano amas Marion.”和“Marion amas Johano.”所表达的意思都是“约翰爱玛丽”。这两句话之所以意思相同，是因为在世界语中决定句意的主要因素不是词序而是名词的格和其他语法手段。 世界语的词序虽然灵活，但这并不意味着我们可以任意按排句中各个成分的位置。这种灵活性只是相对的。在正常情况下，世界语和汉语一样，也应该按照“主语-谓语-宾语-状语”这一大多数语言中的习惯框架来安排词序。如果改变这个词序，就会产生种种感情、文体和意思上的细微差别。	
词序安排的总原则是：有直接关系的句子成分应尽可能靠近。主语应尽可能靠近谓语。 参见 § 4. 核心词及其扩展成分	
1. 可以插在主语和谓语之间的成分只有：副词状语和代词宾语	a. 由副词构成的状语（因为这种状语与谓语动词有直接关系而且形式一般比较短小）。 例如：Ŝi bele kantas. 她唱歌唱得很动听。（需要强调时可以把 bele 置于句首：Bele ŝi kantas.） b. 由人称代词构成的直接宾语（这种宾语应避免置于句末）。 例如：Finfine mi lin trovis. 我终于找到了他。
2. 谓语动词和它后面的不定式动词之间至多可以插进一个宾格的人称代词或修饰不定式动词的副词。	例如：Mi volas lin vidi. 我要见他。Mi ne povas tuj ekiri. 我不能立刻动身。 但如果不定式动词的宾语是名词，则应置于不定式之后。 例如：Mi volas vidi Petron. 我要见彼得。 另外，由前置词词组构成的状语也不能插在谓语动词和动词不定式之间，而只能置于不定式动词之后。 例如：Mi ne povas ekiri en tiu ĉi momento. 我此刻不能动身。
3. 在复杂时态和被动语态中可以在 <i>esti</i> 和分词之间插进一个人称代词、指示代词或词形较短的副词。	Li estas jus veninta. 他刚来。Se mi estus ŝin vidinta, mi estus la plej feliĉa homo sub la suno. 假如我见过她，我就是世界上最幸福的人了。Se mi estus tion sciinta, tiam mi ne agus tiel krude kontraŭ li. 假如我知道那件事，我就不会那样粗暴地对待他了。Mi estas treege okupita. 我非常忙。Ŝi estas ruĝe vestita. 她身穿红衣。
4. 由前置词词组构成的状语通常置于谓语动词或宾语之后，但有时为了强调也可以将这种状语置于句首。	例如：En la ĝardeno tio okazis. 那件事是在花园里发生的。（强调“en la ĝardeno”；正常的词序是：Tio okazis en la ĝardeno.）Per volo vi povas superi ĉiujn malfacilaĵojn. 凭借意志你可以克服一切困难。（强调“per volo”；正常的词序是：Vi povas superi ĉiujn malfacilaĵojn per volo.）
5. 如果句中同时有直接宾语和间接宾语，其词序的安排原则是： 短的在前，长的在后	a. 短的在前，长的在后，因这样的词序可以给人以一种稳重感。例如：Mi donis al li multajn interesajn librojn. 我给了他许多有趣的书。（较短的间接宾语“al li”在前。）Mi donis ĝin al via instruisto. 我把它交给了你的老师。（较短的直接宾语“ĝin”在前。） b. 为了避免歧义，在某些情况下应该将间接宾语置于直接宾语之前。 例如：Mi forprenis de Petro la vortaron. 我从彼得那里拿走了那本词典。（句中“de Petro”放在“la vortaron”之前，只说明从他那里拿走了一本词典；那本词典不一定是彼得的。试比较：Mi forprenis la vortaron de Petro. 我拿走了彼得的词典。）
6. 由形容词构成的定语通常置于被修饰的名词前，但在下列情况下定语也可置于名词之后。	a. 为了强调。例如：Li estas poeto granda. 他是一位伟大的诗人。（强调“granda”） b. 如果定语是由用 <i>kaj</i> 连接的两个（或更多的）形容词构成的（因为这类定语通常比较长）。例如：li estas homo lerta kaj sperta. 他是一个灵巧而有经验的人。 c. 如果形容词的后面带有其他附属成分。例如：Sur la tablo staras glaso plena de akvo. 桌上有一只盛满水的杯子。Li estas instruisto estimata de ĉiuj kursanoj. 他是受全体学员尊重的老师。 ĉ. 在某些习惯的用语中。例如：lingvo internacia 国际语 d. 在某些呼语中。例如：patro mia 我的父亲 kara mia 我的亲爱的
7. 有些副词，（如 <i>ne, ankaŭ, nur, eĉ, preskaŭ, almenaŭ, apenaŭ</i> ）应该直接放在所强调的词的后面，而另一些副词（如 <i>mem, ajn</i> ）则应放在所强调的词的后面。	例如：Mi ne skribis leteron. 我没有写信。Mi skribis ne leteron. 我写的不是信。Ne mi skribis leteron. 不是我的写信。Mi ankaŭ regalis vin. 我也要款待你。Mi regalis ankaŭ vin. 我也要款待你。Ankaŭ mi regalis vin. 我也要款待你。Ĉi tie ni nur parolas Esperanton. 在这里我们只讲世界语。Ĉi tie ni parolas nur Esperanton. 在这里我们只讲世界语。Ĉi tie ni parolas Esperanton. 在这里只有我们讲世界语。Nur ĉi tie ni parolas Esperanton. 我们只在这里讲世界语。Li eĉ ridas pri tio. 他甚至嘲笑那件事。Eĉ li ridas pri tio. 连他都嘲笑那件事。Li ridas eĉ pri tio. 他连那件事都嘲笑。Je la oka ĉiuj preskaŭ finis sian laboron. 八点钟时所有人都几乎做完自己的工作。Je la oka preskaŭ ĉiuj finis sian laboron. 八点钟时几乎所有人都做完自己的工作。Preskaŭ je la oka ĉiuj finis sian laboron. 将近八点钟时所有人都做完自己的工作。Mi bezonas almenaŭ tri horojn. 我至少需要三小时。Almenaŭ mi bezonas tri horojn. 至少我需要三小时。Tiu kesto pezas almenaŭ 10 kilogramojn. 那只箱子至少重十公斤。Vi ŝajnas almenaŭ tiel juna kiel via kuzino. 你看起来至少像你堂妹一样年轻。La ĉambro entenas apenaŭ 20 personojn. 这个房间至多容纳二十个人。Tiu monsumo sufiĉas apenaŭ por kelke da tagoj. 那笔钱只够花几天。Li apenaŭ scias legi. 他几乎不识字。Mi apenaŭ ŝin rekonis sur la strato hieraŭ matene, ĉar ŝi portis novan veston. 我昨天早晨在街上几乎没有认出她来，因为她穿着一件新衣服。Ŝi apenaŭ ne falŝanceliĝis. 她险些摔倒。Ne riproĉu aliajn, ĉar vi mem pli multe meritas riproĉon. 不要责怪别人，因为你自己更应受到责备。Tiu ĉi problemo mem ne estas malsimpla, nur ni malsimpligis ĝin. 这个问题本身并不复杂，只是我们把它复杂化了。La prezidanto mem preparas la projekton. 主席亲自拟订规划。Ne venos rato mem al kato. （谚语）耗子是不会自动向猫跑来的。La vivo mem jam solvis la problemon. 生活自身已经解决了这个问题。Li amas ŝin pli ol sin mem. 他爱她胜过爱自己。Kiu ajn tion diris al vi, estas malsaĝulo. 对你说这话的人，不管是谁都是傻子。Kiam ajn vi venos, mi vin volonte akceptos. 无论你什么时候来，我都乐意接待你。Li ne volas vidi iun ajn. 他不愿见任何人。Vi povas veni iam ajn. 你什么时候来都可以。Kien ajn li forkuros, oni lin trovos. 他不管逃到哪里，人们都会找到他。
8. 前置词、数词在词组中的位置是固定不变的。	例如：post tri tagoj 三天后（不可受汉语的影响任意改为 tri tagoj post, 但可以说 tri tagojn poste; 在后一种说法中, poste 已经不是前置词, 而是副词了。）
9. 连词 <i>ke</i> 的位置也是固定不变的：它只能放在所连接的名词性从句和副词性从句的前面。	例如：Li diris, ke lia patro estas inĝeniero. 他说他父亲是工程师。Estas gratulinde, ke vi rikoltis tian brilan sukceson. 你们获得如此辉煌成就，值得祝贺。Estas frostoj ekstere, eĉ la hundo ne volis eliri sur la stranton. 外面冷得连狗都不愿上街。Trapiku lin, ke li falu. 把他刺倒。

以上所讲到的只是一些主要的词序安排原则。除此之外，还有不少和汉语习惯不同的其他语序安排规则，如修饰不定代词 *io* 的形容词需要放在 *io* 之后，不定式动词作定语（注：本书统一定义为增补语）时通常应该放在被修饰的名词之后，等等。这些具体的词序规则是可以在世界语阅读中逐渐学会并能养成使用习惯的。注：本节内容引自 www.elperno.cn（《世界语学习》魏以达主编）网站的《世界语的词序规则》一文（作者：王崇芳）

§ 34. 常用前缀和后缀

词缀	词缀的意义	例词	词缀	词缀的意义	例词		
常用前缀	mal-	相反	malgranda, malforta, malbela	vic-	副、次	vicprezidanto, vicurbestro, vicreĝo	
	dis-	分散、分离	disiri, disdoni, disbrili, dissendi	ĉef-	主要	ĉefestro, ĉefurbo, ĉefprogramo	
	ek-	开始、突然	eklerni, ekkrii, ekflui, ekplori	fi-	厌恶	fiviro, fiago, fiparoli, fivirino	
	re-	重复, 再, 返回	reagi, reveni, reiri, rememori	ne-	否定、非、不	nebona, neutila, nejudo, neesp-isto	
	ge-	双性	gepatroj, gefratoj, geamikoj	vir-	雄性、公	virkato, virporko, virhundo, virhomo	
	bo-	姻亲	bopatro, bofrato, bofratino	sin-	自身	sindonema, sinteno, sinforgeso	
	pra-	远古, 先辈	prapatro, praavo, prahomo	mem-	自己	memlerni, memstari, memkono	
	mis-	错误	miskompreni, mistajpi, misaŭdi	for-	远离、除去	foriri, forfali, foresti, forflui	
	eks-	退职、以前	eksedzo, eksprezidanto, eksreĝo	fuŝ-	胡乱、蹩脚	fuŝfari, fuŝkuiri, fuŝverko, fuŝdiri	
	retro-	倒退	retiroi, retropaŝi, retroklini	pseŭdo-	伪、假	pseŭdoscienco, pseŭdosufikso	
	备注	可充当前缀用的前置词 en, de, el, sur, por, pri, post, sen, kun, antaŭ, anstataŭ, sub, super, krom, apud, laŭ, ĉe, tra, al, ĝis, trans, ekster, ĉirkaŭ, per, inter, dum, kontraŭ, malgraŭ, preter, je, pro, po					
常用后缀	-aĉ-	恶劣、坏	domaĉo, hundaĉo, parolaĉi	-ig-	使成为, 使	devigi, beligi, senigi, esperantigi	
	-ec-	性质	juneco, patrineco, amikeco	-iĝ-	变为, 成为	beliĝi, disiĝi, fariĝi, tagiĝi, amikiĝi	
	-em-	倾向、善于	lernema, dormema, ridema	-ad-	延续	agadi, lernado, babilado, verkado	
	-eg-	大	grandega, domego, ridegi, bonega	-ism-	思想、主义、学说	Esperantismo, Marksismo-Meninismo	
	-et-	小	dormeti, pordeto, rideti, beleta	-ist-	职业者、主义者	esperantisto, laboristo, beligistino	
	-ebl-	可能	farebla, videbla, komprenebla	-an-	成员, 人	grupano, kursano, samideano	
	-ind-	值得	mirinda, menciinda, aminda	-ul-	(某种特点的)人	belulino, junulo, dormemulo	
	-end-	应该	farenda, lernenda, sekvenda	-id-	后裔	reĝido, hundido, porkido, princido	
	-aj-	事物	manĝaĵo, trinkaĵo, novaĵo	-in-	阴性, 女性	instruistino, kantistino, patrino, filino	
	-il-	工具	skribilo, ludilo, manĝilo, aŭdilo	-ar-	群体、集合	homaro, kursanaro, vortaro, arbaro	
	-i-	国家	Ĉinio, Japanio, Francio, patrio	-er-	分子	akvero, panero, vortero, neĝero	
	-uj-	国、容器、果树	Ĉinujo, Britujo, akvujo, pomujo	-ĉj-	男性昵称	paĉjo, oĉjo, fraĉjo, Joĉjo, Peĉjo	
	-ing-	插具	cigaringo, pumingo, glavingo	-nj-	女性昵称	panjo, onjo, franjo, Manjo, Sunjo	
	-ej-	场所	lernejo, librejo, babilejo, retejo	-um-	(无确切意义)	akvumi, malvermumi, retumi, kolumo	
	-esk-	…式	vireska, virineska, Ĉinesko	-estro	首领、长官	urbestro, oficestro, grupestro, ŝipestro	
	-op-	集合数	duopo, dekopo, milopo, centopo	-oida	=-forma	metaloido, rimoido, asteroido	
	-on-	分数	duono, dekono, milono, centono	-oza	=-plena, -riĉa	acidoza, oroza, poroza, feroza	
	-obl-	倍数	duoblo, triobla, dekoble, dekoblo	-iva	=-pova	produktiva, pagiva, sentiva, elvokiva	
	备注	-int-	完成时	lerninta, lerninte, lerninto	-it-	完成时	lernita, lernite, lernito
		-ant-	进行时	lernanta, lernante, lernanto	-at-	进行时	lernata, lernate, lernato
-ont-		未然时	lernonta, lernonte, lernanto	-ot-	未然时	lernota, lernote, lernoto	
部分词缀可以当词根使用, 可以加上词尾派生出新词。除了前置词外, 有少部分词根也可当前缀。参见 § 1. 词的概述 词缀是连接在词根之前或之后的部分, 它给词根增加了某种附加的意义, 或有规律地改变词根的意义。词缀有前缀和后缀两种。前缀用于词根前, 后缀用于词根后。词缀是世界语派生新词的主要手段, 也是丰富词汇的一种重要途径。							

§ 35. 世界语构词法概述

词的派生	变化词尾	名词词尾 -o	lerni—lerno, bona—bono, ami---amo, kial—kialo, kvin---kvino, ekster---ekstero	
		副词词尾 -e	bona---bone, skribi---skribe, unu---unue, sub---sube, jen---jene, amiko---amike	
		形容词词尾 -a	amiko---amika, unu---unua, mi---mia, ekster---ekstera, labori---labora, iam---iama	
		动词词尾 -i	不定式	kuraĝa---kuraĝi, bela---beli, ve---vei, jes---jesi, aĝo---aĝi, certe---certi
			陈述式	esti—estas---estis---estos, fari—faras---faris---faros
命令式	esti---estu, fari---faru, lerni---lernu, ami---amu, kanti---kantu, iri---iru			
假定式	esti---estus, fari---farus, lerni---lernus, ami---amus, kanti---kantus			
词的合成	添加前缀	pli---malpli, supre---malsupre, amiko---malamiko, frato---bofrato, ami---malami, bela---malbela		
	添加后缀	lerni---lernanto, lernanto---lernantino, lernema---lernemulo, bela---beletulo, lerni---lernita, beligi---beliga, ami---amata, du---duono, partino---panjo, unua---unuaulo, poste---posteulo		
词的缩写	保留首字	UEA, ĈEL, EPCĈ, ILEI, UK, TEJO, PIV, ĈRI, PAG, PMEG, HEA, JEI, ktp, b.v. p.s		
	保留部分	Esp. Esp-o, esp-isto, s-ro, s-ino, f-ino, s-ano, N-ro, Rim. vol. sekr. red. d-ro, str. tel. ekz. okt. prof.		
	备注	1. 如果合成词容易引起歧义时, 合成词(复合词)在词根之间应用连字号“-”。 2. 如果合成词词根之间发音辨别有困难, 前一词根可以加上相应词尾。 3. 添加多个后缀时, 要注意顺序, 如: lern-em-ul-in-o, bel-et-ul-in-o, bel-ig-em-ul-in-o, bel-ig-ist-in-aĉ-o 4. 联合结构和短语结构的合成词在词之间必须用连字号“-”来连接。偏正结构的合成词一般不用连字号“-”。 5. 前缀和词根构成的派生词, 也是属于“偏正结构”。偏正结构的合成词是将主要词根放在后, 次要词根放在前。 6. 构词的基本原则是: 必要与足够。		

§ 36. 世界语语音知识

世界语字母发音	世界语共有 28 个字母。一字母一个音，没有不发音的字母。字母的发音固定不变。有六个帽子字母。								
世界语字母表	大写	A B C Ĉ D E F G Ĝ H Ĥ I J Ĵ K L M N O P R S Ŝ T U Ŭ V Z							
	小写	a b c ĉ d e f g ĝ h ĥ i j ĵ k l m n o p r s ŝ t u ŭ v z							
字母的发音	音标	ɑ: b ts tʃ d ɛ f g ɔ̃ h x i: j ʒ k l m n ɔ: p r s ʃ t u: w v z							
	音名	a bo co ĉo do e fo go ĝo ho ĥo i jo ĵo ko lo mo no o po ro so ŝo to u ŭo vo zo							
元音字母	a e i o u (5 个)	辅音字母 b c ĉ d f g ĝ h ĥ j ĵ k l m n p r s ŝ t ŭ v z (23 个)							
辅音字母发音	按发音部位	唇音	b p f v m ŭ	按发音方式	爆破音	b p t d k g	按声带振动	清辅音	c ĉ f h ĥ k p s ŝ t
		齿音	c t d s z r l n		塞擦音	c ĉ ĝ		浊辅音	发音时声带不振动
		齿龈音	ĉ ĝ ŝ ĵ		摩擦音	f v s z ŝ ĵ j h ĥ		浊辅音	发音时声带要振动
		硬腭音	j		鼻音	m n			
		软腭音	k g ĥ		流音	l r *r 发音时，舌尖颤动			
		喉音	h		半元音	ŭ *有人也把 j 当半元音			
音节	音节由元音或元音与邻近的辅音构成。一个单词里有几个元音字母就有几个音节。世界语没有元音连续现象。								
重音	单词的重音总是固定落在单词的倒数第二个音节上。如：amiko, amikino, espero, esperantistino 合成词的次词根和派生词的前缀，有次重音。句子有逻辑重音，强调的词要重读，包括单音节词。								
连读	词根须与后缀连读，但词根不能与前缀或词根连读。如：mal-amiko, leganto, ret-amiko, for-iri, esperantistino								
语调	通常有两种语调：升调、降调。是非问句用升调，其他句子都用降调。升调上扬，能引起注意。								
备注	爆破音 p、k、t 都是清辅音，发音时，声带不能振动；b、g、d 是浊辅音，发音时声带必须振动。要注意区别！ p、k、t 发音时是否送气，是个人习惯，不是强制规定。推荐采用国际上主流的不送气的发音方式。 世界语每个词都是怎么写，就怎么读。世界语没有弱化和失去爆破的语音现象。 专有名词的首字母缩写的词按字母名称音读，没有重音。非专有名词的首字母缩写词则按原词拼读，有重音。								

§ 37. 世界语基本语法十六条（附录）

世界语的语法以印欧语言为基础加以提炼后，归纳成十六条基本规则：
(1) （世界语）没有不定冠词；只有指定冠词 (la)，通用于一切性、格、数。 注：冠词的用法和在别的语言里一样。感到困难的人，开始时可以完全不用。   (2) 名词有词尾-o。复数加词尾-j。格只有两种：主格和目的格；主格加词尾-n 即构成目的格。其他的格借前置词表示（所有格用 de，与格用 al，造格用 per 或按照意义用其他前置词）。(* 本书统一将目的格称为宾格。)   (3) 形容词用-a 结尾。格和数与名词同。比较级用 pli 构成，最高级用 plej，比较级用连接词 ol。   (4) 数词（没有词尾变化）是：unu, du, tri, kvar, kvin, ses, sep, ok, naŭ, dek, cent, mil。几十和几百由数词的简单连合而成。序数词加形容词词尾；倍数加接尾字-obl-，分数加-on-，集合数加-op-，分份数用 po 字。此外，数词也可以有名词和副词的形式。   (5) 人称代词：mi, vi, li, ŝi, ĝi（代东西或物），si, ni, vi, ili, oni；加形容词词尾即构成物主代词。其变化与名词相同。   (6) 动词没有人称和单复数的变化。动词的各种形式：现在时用词尾-as；过去时用-is；将来时用-os；假定式用-us；命令式用-u；不定式用-i。分词（有形容词和副词的意思）：主动现在时用-ant-；主动过去时用-int-；主动将来时用-ont-；被动现在时用-at-；被动过去时用-it-；被动将来时用-ot-。被动式的各种形式都用动词 esti 的相应形式和所需要的动词被动分词构成；被动式所用的前置词是 de。   (7) 副词词尾为-e，各比较级与形容词同。   (8) 前置词都要求主格。   (9) 每个词都是怎么写，就怎么读。   (10) 重音永远都在倒数第二个音节上。   (11) 合成词由单词的简单合并而成（主要的词在末尾）；语法词尾也被看作独立的词。   (12) 用其他否定词的时候，就不再 ne。   (13) 表示方向时，词末加目的格词尾。   (14) 每个前置词都有确定不变的意义；但是如果我们用一个前置词而意义上看不出用哪一个，那时我们就用没有独立意义的前置词 je。前置词 je 也可以用没有前置词的目的格来代替。   (15) 所谓外来语，即大多数语言取自同一来源的词，在世界语里不加变化地运用，只需照世界语拼写法来书写；但如由一个词根派生几个不同的词时，最好只不加变化地采用那个基本词，并由此按照世界语的规则造出其他的词来。   (16) 名词和冠词末尾的元音可以省略，而以省略符代替它。

注：《世界语基本语法十六条》引自魏以达先生主编的《世界语学习》网站（www.elerno.cn）

编后语

经过四十天紧张的编辑工作,《世界语简明语法表解》(Konciza Gramatiko de Esperanto, KGE)终于脱稿了。《世界语简明语法表解》书稿第一稿原是在编者上个世纪80年代初期的世界语学习笔记本基础上整理而成的。原第一次写成的手稿早于1991年不幸被焚毁。后来因编者与其他世界语者合作在网上实施“**逆风行动**”世界语远程教育计划,开办世界语网络学习班,而学员都无法购买到所需要的语法参考书。重印大部头的语法书在目前的条件下是困难的,故而萌生重新编写一本简易实用的语法教学参考书的念头。在各地世界语朋友的鼓励和帮助下,编者从2006年下半年起又重新着手编写。第二次编写的书稿刚脱稿,还未打印出清样来,春节前又不幸因存放文件的U盘被烧毁,书稿连同其它资料无一幸免,又遭一劫。编者只好利用今年春节期间重新开始编写第三稿。经过这次的劫难,吸取了以前的经验教训,编者不敢再直接在电脑上写作,而是先将草稿写在本子上,然后再到网吧录入电脑,并传给多人保存,以防意外。虽历经波折,但终于录完脱稿,甚幸。

本书的编写过程中,主要参考了《Plena Analiza Gramatiko De Esperanto》(Kalocsay、Waringhien合著)、《世界语语法详解》(张丹忱、曹东海合著)、《Plena Manlibro de Esperanta Gramatiko》和网络上一一些学者的相关文献资料,并引用了《世界语的词序规则》(王崇芳)、《关于并列复合句中各分句之间的关系》(周光志)及《世界语学习》(www.elerno.cn)教学网站文献资料。所引用的资料知识产权乃属于原作者。谨此特向以上所提及的著作者鸣谢。在编写过程中,秦凯基老师和张丹忱老师不但先后给予指导帮助,并且还提供了大量的参考资料。编者谨此特表谢忱。在编写过程中也先后承蒙了赵建平先生、于建超女士、毛自赋先生、杨海春先生、林力源先生、威键先生、魏玉斌先生、胡国鹏先生、妙慧法师、徐小楠小姐、清心小姐、韦山先生、余细妹女士、文秋芳小姐等许多世界语者的无私的支持和鼓励。他们不吝提供了大量的宝贵的修改意见和建议。若没有这些世界语者在背后默默地给予鼎力支持和帮助,编者可能是无法重新完成《世界语简明语法表解》编写工作的。谨此一并向上面所提到的默默在背后支持编写的同志们致以谢忱。同时,编者特别感谢中国世界语出版社社长李仁芝女士和总编卢纪新先生。卢纪新先生在百忙之中拨冗审稿件。由于他们的关怀和努力,使本书才能得到顺利出版。

由于编者语言水平和语言能力有限,加上编写时间匆促,虽数易其稿,但其中谬误和印误可能难免,恳请各位老师和读者不吝批评指正,以便以后能修订出版。

《世界语简明语法表解》的语法体系主要是依据于《Plena Analiza Gramatiko De Esperanto》(简称PAG)的语法体系的原则,但在术语的定义和运用上与PAG和《世界语语法详解》的术语并不完全一致。在术语的定义和应用上,编者对一些语法现象的传统定义作了一次重新归并的尝试。这种尝试是围绕句子的核心成分“**谓语**”来扩展句子成分

的准则上进行的。编者首次采用层次划分的方式来分析和描述句子的结构模式,同时引进了“**零连词**”的新术语来解释没有连词的从句与主句连结问题。词的具体用法,是归属于词汇学范畴;限于篇幅,本书不再加以解释和示例。在编排体例上,编者将重要的章节安排在前面,并采用表格形式来表现内容。本书这种尝试是否能更有助于学习和应用,尚有待于实践检验。在本书的交流和试用过程中,编者期望能得到更多反馈回来的批评意见和建议。

民族自然语是在长期应用实践中形成的,存在大量的例外,难于全部用规则去描述衡量和分析。世界语是人造规划语,有逻辑和科学的语言规则。世界语有其独自の语法体系。遵循这些语言规则有益于我们正确表述思想。世界语语法是语言学家们从浩瀚的世界语经典文学作品中,进行比较和总结、提炼出的语言表述规则。这些规则是我们学习和应用世界语的指导基础。这些规则和表达法更接近于西方语言的表述习惯,尤其句法上与汉语的表达习惯差异更大,因此我们需要学习掌握一些基础的世界语语法知识。通过学习这些基本的语法规则有于改变我们传统的母语思维模式,打破语言思维的定势,培养自己新的语言表达习惯,使自己在学上能取得事半功倍的效果。语法知识仅仅是语言规则的描述和分析。语言是发展的,语法知识是为应用服务,并不是语言的枷锁。要提高自己的语言水平,需要坚持长期的交际实践、大量阅读和写作,不断丰富自己的词汇和提高表达能力;在用中学,在学中用,活学活用,学用结合才能不断进深。

《世界语简明语法表解》是编者对世界语语法知识的一种全新的解析和学习体会。目的是期望能为学习者探索一条学习世界语的捷径,提高学习效率,减少学习者的学习成本,为更好地宣传、学习和应用世界语服务。如果本书能在世界语的教学和应用过程中能给予读者一点有益的帮助,编者肯定是十分欣慰的。

本书的编写初衷是只是作为《Jen Amika Rondo》(世界语网络实验教程《相逢在这里》)的配套学习材料,提供给参加“**逆风行动**”世界语远程义务教育项目的师生在网络教学中使用的。限于篇幅,本书没有提供例句的汉译和详尽的解释。这样可能会给一些自学者造成不便,为此编者谨表歉意。本书以后如能再版重印,可另考虑重新编排,重新添加上例句的汉译。本书可以作为世界语初中级学员、世界语教师和世界语爱好者学习和教学参考资料使用。

艾文(Hosemo)

2007年3月27日初稿

2007年5月27日改定

于海口市府城寓所

电子信箱: hosemo@126.com

Skype: hosemo-cn

QQ: 312670302